

De sportschutter in Nederland

Onderzoek onder leden en voormalige leden van KNSA-schietsportverenigingen naar tevredenheid en motieven voor afmelding in 2018/2019

Resie Hoeijmakers

De sportschutter in Nederland

Onderzoek onder leden en voormalige leden van KNSA-schietsportverenigingen naar tevredenheid en motieven voor afmelding in 2018/2019

in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (KNSA)

Resie Hoeijmakers

Mulier Instituut

sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht

T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl

E info@mulierinstituut.nl | T [@mulierinstituut](https://www.mulierinstituut.nl)

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1. Inleiding	9
1.1 Vraagstelling	9
1.2 Methode	9
1.3 Leeswijzer	10
2. Achtergrond en tevredenheid leden schietsportvereniging	11
2.1 Achtergrondkenmerken en schietsportbeoefening	11
2.2 Motieven schietsportbeoefening en lidmaatschap	15
2.3 Tevredenheid sportschutters	24
2.4 Tevredenheid sportschutters over KNSA	26
3. Motieven voor afmelding voormalige sportschutters	30
3.1 Achtergrond en schietsportbeoefening	30
3.2 Motieven voor afmelding	35
3.3 Huidige schietsportbeoefening en nieuw lidmaatschap	39
4. Schietsportaccommodaties in Nederland	42
5. Conclusie en aanbevelingen	44
Referenties	47

Samenvatting

De schietsportverenigingen in Nederland hebben jaarlijks te maken met een groot aantal af- en aanmeldingen. Om het aantal uitstromende sportschutters te reduceren en de service- en dienstverlening van de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (KNSA) verder te ontwikkelen, is inzicht in de achtergrond en tevredenheid van huidige leden van schietsportverenigingen en motieven voor afmelding van voormalige leden van schietsportverenigingen in Nederland belangrijk. Het Mulier Instituut heeft in 2018/2019 voormalige leden en huidige leden van de schietsportverenigingen in Nederland bevraagd door middel van twee online vragenlijsten. Hieronder zijn de belangrijkste bevindingen samengevat.

Tevredenheid huidige leden schietsportverenigingen

- 96 procent van de leden heeft de intentie om komend jaar lid te blijven. 1 procent van de leden zegt komend jaar van plan te zijn om het lidmaatschap op te zeggen en 3 procent weet het nog niet.
- De belangrijkste redenen om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen is dat de sfeer op de schietsportvereniging niet meer goed is (31%) en dat de sport te duur is (27%).
- Sportschutters die van plan zijn om komend jaar lid te blijven geven aan dat een beter imago van de sport (43%) en een verlaging van de kosten die zijn verbonden aan de schietsport (35%) het plezier in sportschieten zou vergroten.
- Een derde van de sportschutters die niet aan trainingen deelneemt (32%) ervaart een gebrek aan trainingen in de gewenste discipline. Bij jonge sportschutters (< 35 jaar) is dit bijna de helft (45%).
- Kortere reistijden en diversere competities kunnen de wedstrijddeelname voor 15 procent van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden niet aan wedstrijden heeft deelgenomen vergroten.
- Een grote meerderheid van de sportschutters is trots op het feit dat hij/zij een sportschutter is (80%), zou andere personen aanbevelen om aan schietsport te doen (80%) en om lid te worden van de schietsportvereniging waar hij/zij op dat moment lid van is (78%).
- 16 procent van de sportschutters blijkt vaak negatieve reacties van buitenstaanders te krijgen wanneer hij/zij vertelt aan schietsport te doen.
- De meerderheid van de sportschutters (65%) is van mening dat de KNSA meer als belangenbehartiger van de sport moet optreden dan op dit moment gebeurt.
- Bijna alle sportschutters (94%) geven aan (zeer) goed op de hoogte te zijn van de wet- en regelgeving omtrent de schietsport.

Motieven voor afmelding voormalige leden schietsportverenigingen

- De belangrijkste reden voor opzeggen van het lidmaatschap is te weinig tijd om de sport te beoefenen (38%). Met name leden tot 54 jaar hebben te weinig tijd voor het sportschieten (46%). Voor leden ouder dan 54 jaar zijn medische redenen het vaakst de oorzaak (26%).
- Ongeveer één op de vijf afgemelde leden (19%) vond de strenge regelgeving en/of de sfeer op de vereniging (17%) reden voor het opzeggen van het lidmaatschap.
- Ongeveer een kwart van de leden dat minder dan een jaar lid is geweest van de schietsportvereniging (24%) geeft aan dat onvoldoende begeleiding op de schietsportvereniging reden is geweest voor het opzeggen van het lidmaatschap.
- Weinig afgemelde leden (4%) zeggen een andere sport te zijn gaan beoefenen na beëindiging van het lidmaatschap bij de schietsportvereniging.

- Een vijfde van de afgemelde leden (21%) geeft aan nog weleens aan sportschieten te doen.
- Ongeveer twee derde van de afgemelde leden (63%) overweegt opnieuw lid te worden van een schietsportvereniging wanneer de redenen waarom ze met het lidmaatschap zijn gestopt zouden wegvallen.

Aanbevelingen verdere ontwikkeling schietsport in Nederland

- Voor het reduceren van het aantal uitstromende sportschutters is het belangrijk dat een betere afstemming van het sportaanbod bij verenigingen op de behoefte van de sportschutter plaatsvindt. Sportschutters willen vaker c.q. flexibeler op de vereniging terecht kunnen, trainingen volgen en aan wedstrijden deelnemen in de gewenste disciplines. Daarnaast is het belangrijk dat meer aandacht wordt besteed aan flexibel sportaanbod. Gedacht kan worden aan verruiming van de tijden waarop geschoten kan worden en een vermindering van de verplichtingen die worden gesteld aan sportschutters.
- Voor het behoud van met name beginnende sportschutters bij de schietsportvereniging is het belangrijk dat verenigingen bewust worden gemaakt van het belang om meer aandacht te besteden aan het verbeteren van de sfeer en begeleiding van beginnende sportschutters binnen de vereniging. Dit kan door het herkennen en eventueel doorbreken van een gesloten cultuur binnen de vereniging en het welkom heten en op sleeptouw nemen van nieuwe leden.
- Een belangrijke reden om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen is dat de sport te duur wordt bevonden, met name de contributie van schietsportverenigingen. Aangezien vooral jonge sportschutters (< 35 jaar) de contributie bezwaarlijk vinden, kan door verenigingen gekozen worden voor het invoeren van flexibele contributieschalen, waarbij bijvoorbeeld jongeren tot 25 jaar tegen een gereduceerd tarief lid kunnen worden. Daarnaast kan gekozen worden voor het verlagen van de contributie en tegelijkertijd inkomsten uit andere activiteiten (zoals inschrijfgelden toernooien/trainingen, barprijzen, etc.) te verhogen. Hierdoor is de hoogte van de contributie minder merkbaar voor leden.
- De schietsport in Nederland lijkt met een negatief imago te kampen. Om te bezien hoe het daadwerkelijk gesteld staat met het imago van de sport, is vervolgonderzoek naar het imago van sportschieten wenselijk. Op basis van deze bevindingen zou de KNSA een communicatiecampagne kunnen starten om het imago van en beeldvorming over de sport te verbeteren.
- Sportschutters lijken van de KNSA te verwachten dat ze meer doet in het verbeteren van het imago van en beeldvorming over de sport en zich inzet voor een optimale regelgeving met betrekking tot de schietsport. Naast het vergroten van de rol van de KNSA als belangenbehartiger van de sport, kan het wenselijk zijn om als schietsportbond aandacht te besteden aan nieuwe manieren van communicatie met de achterban. Met name jonge sportschutters (< 35 jaar) lijken minder goed te worden bereikt en geïnformeerd door de KNSA.

1. Inleiding

In het meerjarenbeleidsplan ‘Richtpunt 2020’ van de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (KNSA) heeft de KNSA zichzelf tot doel gesteld om in 2018 te onderzoeken waarom oud-leden van schietsportverenigingen zich hebben afgemeld. De schietsportverenigingen in Nederland hebben jaarlijks te maken met een groot aantal af- en aanmeldingen. Volgens de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (KNSA) besluiten jaarlijks circa 4.000 sportschutters te stoppen met de beoefening van de schietsport. Tegelijkertijd worden ook circa 4.000 nieuwe sportschutters lid, waardoor het ledental nagenoeg stabiel blijft. Inzicht in de motieven van leden van schietsportverenigingen die zich afmelden wordt door de KNSA wenselijk geacht, omdat dit bij kan dragen aan het reduceren van het aantal uitstromende sportschutters. Zo kan het aantal schietsportbeoefenaren per saldo groeien. Daarnaast is inzicht in de tevredenheid van huidige leden van schietsportverenigingen wenselijk. Inzicht in redenen waarom leden tevreden zijn, kan bijdragen aan het tevreden houden van deze groep sportschutters en eraan bijdragen dat de groep die zich nu (nog) op de drempel van de schietsportverenigingen bevindt, behouden kan blijven voor de schietsport.

1.1 Vraagstelling

De primaire doelstelling van het onderzoek is het in kaart brengen van de motieven voor afmelding van oud-leden van schietsportverenigingen. Dit biedt inzicht in de grote groep leden die zich jaarlijks bij schietsportverenigingen afmeldt. Daarnaast is het doel om de tevredenheid van de sportschutters en in bijzonder de sportschutters die overwegen om het lidmaatschap op te zeggen vast te stellen. Hierbij wordt ook de tevredenheid van sportschutters over (de service- en dienstverlening van) de KNSA in kaart gebracht. Dit biedt inzicht in hoe de service- en dienstverlening van de KNSA voor leden van schietsportverenigingen kan worden verbeterd. De volgende vragen staan in deze studie centraal:

1. *Hoe tevreden zijn de leden van de schietsportverenigingen?*
2. *Waarom hebben voormalige leden zich bij de schietsportverenigingen afgemeld?*

1.2 Methode

Ter beantwoording van de onderzoeksvragen zijn via twee online vragenlijsten leden en oud-leden van schietsportverenigingen in Nederland bevroegd. In het najaar van 2018 zijn de schietsportverenigingen in Nederland door de KNSA gevraagd om de leden die zich recentelijk bij hen hebben afgemeld een vragenlijst te laten invullen. Begin 2019 zijn leden van schietsportverenigingen via de nieuwsbrief en (sociale) mediakanalen van de KNSA gevraagd om een vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 1.495 leden en 270 voormalige leden van schietsportverenigingen de vragenlijsten ingevuld. De analyse is gedaan via SPSS¹. Voor elke vraag zijn gegeven antwoorden uitgesplitst naar subgroepen zoals leeftijd, aantal jaren lid, discipline en sportfrequentie. Indien significant, zijn gevonden verschillen op deze factoren in de rapportage benoemd. Tevens zijn in de vragenlijsten open vragen gesteld waarvan enkele antwoorden als citaten ter duiding van de onderzoeksresultaten zijn toegevoegd.

¹ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) = statistisch computerprogramma dat helpt bij het verzamelen, invoeren, lezen, bewerken en/of analyseren van gegevens.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de achtergrond en tevredenheid van de huidige leden van de schietsportverenigingen beschreven. Speciale aandacht wordt besteed aan de mening van leden over (de service- en dienstverlening) van de KNSA. In hoofdstuk 3 volgen de motieven voor afmelding van voormalige leden en in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de schietsportaccommodaties in Nederland. Ten slotte volgen conclusies en enkele aanbevelingen gericht op het behouden en tevreden houden van de sportschutters in Nederland.

2. Achtergrond en tevredenheid leden schietsportvereniging

In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken en tevredenheid van de huidige leden van de schietsportverenigingen in Nederland beschreven. Inzicht in de wensen en behoeften van sportschutters kan bijdragen aan beleid gericht op het verbeteren van de tevredenheid van leden van schietsportverenigingen.

2.1 Achtergrondkenmerken en schietsportbeoefening

Man, 55-plus en hoogopgeleid

Het merendeel van de leden van schietsportverenigingen is man en ouder dan 54 jaar. Zoals in tabel 2.1 is weergegeven blijkt op basis van dit onderzoek 87 procent van de sportschutters man te zijn. Het merendeel van de sportschutters is 55 jaar of ouder (45%) of tussen de 36 en 54 jaar oud (42%). De schietsportverenigingen kennen met 13 procent van de leden dat jonger is dan 35 jaar, relatief weinig jongeren. De meeste leden van de schietsportverenigingen hebben een bovenmodaal inkomen (35%), een hoog opleidingsniveau (42%) en zijn woonachtig in Zuid- (21%) of Noord-Holland (20%).

Tabel 2.1 Achtergrondkenmerken sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Geslacht	Man	87
	Vrouw	13
Leeftijd	35 jaar of jonger	13
	36-54 jaar	42
	55 jaar of ouder	45
Netto-inkomen	Beneden modaal	16
	Modaal	14
	Bovenmodaal	35
	Weet niet/wil niet zeggen	35
Opleidingsniveau	Hoog	42
	Middelbaar	40
	Laag	13
	Anders	5
Woonachtig	Limburg	11
	Noord-Brabant	13
	Zeeland	2
	Zuid-Holland	21
	Noord-Holland	20
	Utrecht	5
	Gelderland	12
	Overijssel	5
	Drenthe	3
	Flevoland	2
	Friesland	3
Groningen	2	

De KNSA telt 657 schietsportverenigingen, stichtingen, schutterijen en gilden waarbij 37.916 sportschutters zijn aangesloten (KNSA, peildatum januari 2019, zie tabel 2.2).

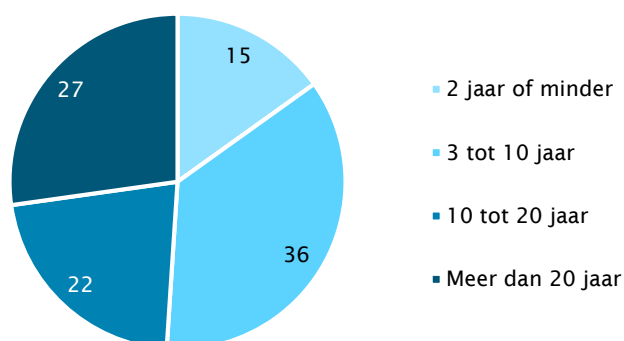
Tabel 2.2 Aantal schietsportverenigingen en aantal sportschutters per district in 2019 (in aantallen)

	Aantal schietsportverenigingen	Aantal sportschutters
District 1	94	5.593
District 2	174	9.085
District 3	156	12.320
District 4	233	10.918
Totaal	657	37.916

Bron: KNSA, peildatum januari 2019.

De meeste sportschutters zijn geruime tijd lid van een schietsportvereniging. Zoals in figuur 2.1 is weergegeven blijkt uit dit onderzoek de helft van de sportschutters meer dan 10 jaar lid te zijn van de schietsportvereniging waar hij/zij op dit moment lid van is (23% van de sportschutters is 10 tot 20 jaar lid en 27% van de sportschutters is meer dan 20 jaar lid).

Figuur 2.1 Aantal jaren lid van huidige schietsportvereniging door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Groot kaliber pistool meest beoefende en gewaardeerde discipline

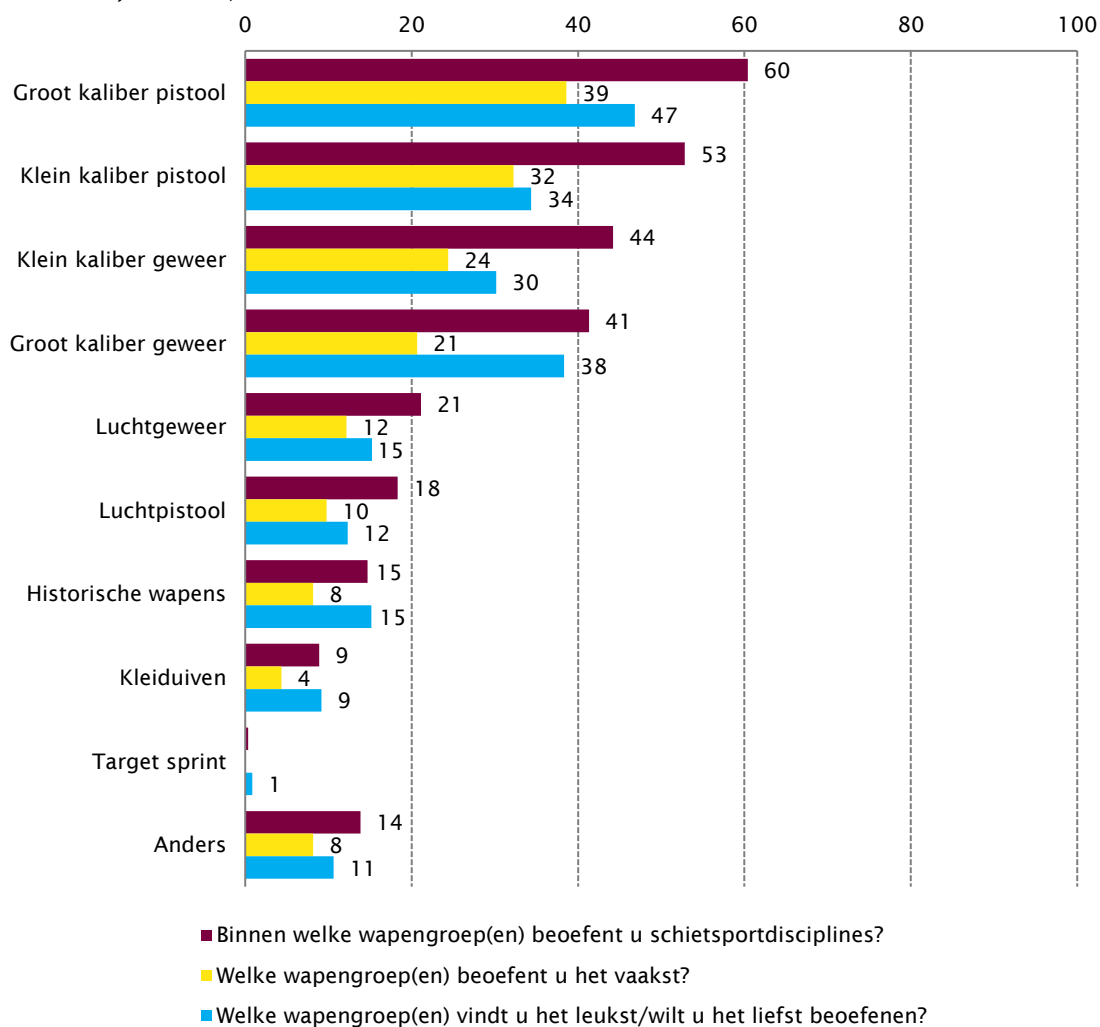
De schietsport wordt beoefend met verschillende vuur- en luchtdrukwapens. Hiervoor zijn afzonderlijke disciplines ingesteld, waardoor de schietsport een grote diversiteit aan onderdelen kent. In figuur 2.2 zijn de meest beoefende en gewaardeerde wapengroepen weergegeven. De meest beoefende wapengroepen door sportschutters zijn groot kaliber pistool (59%), klein kaliber pistool (49%), klein kaliber geweer (44%) en groot kaliber geweer (42%). Deze wapengroepen worden door sportschutters ook het vaakst beoefend. Ongeveer een derde van de sportschutters (38%) zegt het vaakst met een groot kaliber pistool de schietsport te beoefenen en ongeveer een derde van de sportschutters (29%) zegt een klein kaliber pistool het vaakst te gebruiken.

Als vervolgens gekeken wordt naar de wapengroepen die sportschutters het leukst vinden om te beoefenen/het liefst willen beoefenen, blijkt dat de meest beoefende wapengroep ook het beste wordt gewaardeerd. Ongeveer de helft van de sportschutters (47%) vindt groot kaliber pistool de leukste wapengroep om te beoefenen en/of wil deze wapengroep het liefst beoefenen. Daarentegen blijkt dat

groot kaliber geweer beter wordt gewaardeerd door de sportschutters (38% van de leden wil deze wapengroep het liefst beoefenen) dan klein kaliber pistool (32% van de leden wil deze wapengroep het liefst beoefenen) en klein kaliber geweer (30% van de leden wil deze wapengroep het liefst beoefenen), terwijl deze wapengroepen vaker worden beoefend dan groot kaliber geweer.

Tot slot valt op dat 17 procent van de sportschutters aangeeft historische wapens de leukste wapengroep te vinden om te beoefenen/het liefst te willen beoefenen, terwijl 16 procent van de leden aangeeft deze wapengroep daadwerkelijk te beoefenen. Hoewel dit een klein verschil is, kan dit erop duiden dat meer sportschutters deze wapengroep willen beoefenen dan op dit moment gebeurt en/of mogelijk is.

Figuur 2.2 Aard en waardering beoefende wapengroepen door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Mannen vaker geïnteresseerd in groot kaliber pistool/geweer dan vrouwen

Kijkend naar de achtergrondkenmerken van sportschutters, blijken mannen vaker aan te geven groot kaliber geweer (40%) en groot kaliber pistool (48%) het leukst te vinden/liefst te willen beoefenen dan vrouwen (19% van de vrouwen wil groot kaliber geweer het liefst beoefenen en 27% van de vrouwen wil groot kaliber pistool het liefst beoefenen). Vrouwen geven daarentegen vaker de voorkeur aan

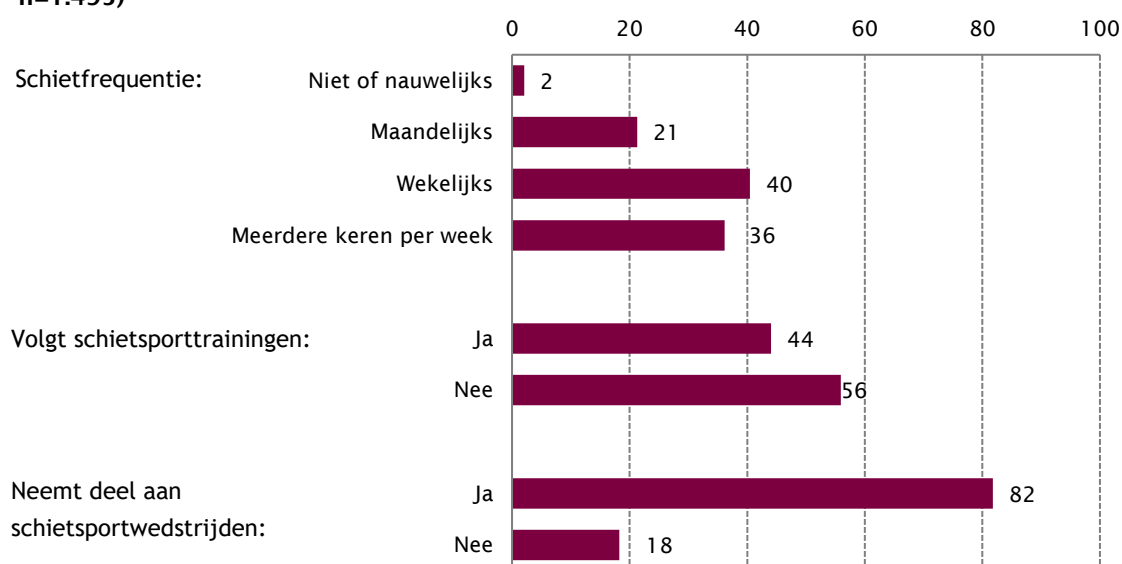
luchtgeweer (38%) dan mannen (14%). Ook blijkt dat naarmate sportschutters meer ervaring hebben, zij minder vaak luchtgeweer en/of klein kaliber geweer het liefst willen beoefenen.

Meeste sportschutters schieten wekelijks bij de schietsportvereniging

De meerderheid van de sportschutters geeft aan op frequente basis de schietsport te beoefenen. Ongeveer vier op de tien sportschutters geven aan één keer per week bij hun schietsportvereniging te schieten (40%) (zie figuur 2.3). Meer dan een derde van de leden schiet meerdere keren per week (36%) en een op de vijf zegt dit een of enkele keren per maand te doen (21%). Jonge sportschutters (< 35 jaar) blijken minder vaak bij hun schietvereniging te schieten dan sportschutters die ouder zijn dan 35 jaar. Wat daarnaast opvalt is dat naarmate sportschutters vaker bij hun schietsportvereniging schieten, zij minder vaak overwegen om het lidmaatschap van de schietsportvereniging op te zeggen. Dit betekent dat voor het behouden van leden het belangrijk is om sportschutters zo veel mogelijk aan het sportschieten te krijgen en te houden.

Bijna de helft van de sportschutters (44%) heeft in de afgelopen twaalf maanden schietsporttrainingen gevolgd. Dit zijn in lichte mate vaker jonge sportschutters tot 35 jaar (53%) en sportschutters tussen de 36 en 54 jaar (49%) dan sportschutters van 55 jaar of ouder (37%). Ook blijkt dat naarmate sportschutters langer lid zijn van hun schietsportvereniging zij minder vaak schietsporttrainingen volgen. Bijna twee derde van de sportschutters die minder dan twee jaar lid is van de schietsportvereniging volgt schietsporttrainingen (62%) tegenover ongeveer de helft van de sportschutters die 3 tot 20 jaar lid is (47% voor leden die 3 tot 10 jaar lid is en 47% voor leden die 10 tot 20 jaar lid is) en een kwart van de sportschutters die meer dan 20 jaar lid is (28%). Sportschutters die schietsporttrainingen volgen blijken minder vaak te overwegen om het lidmaatschap van de schietsportvereniging op te zeggen dan sportschutters die geen schietsporttrainingen volgen.

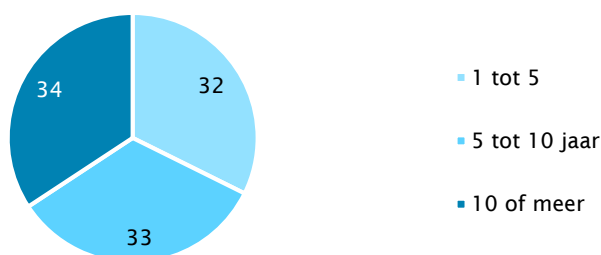
Figuur 2.3 Frequentie en deelname schietsport van sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Lage deelname aan schietsportwedstrijden door recente leden

Ongeveer acht op de tien sportschutters zeggen in de afgelopen twaalf maanden aan schietsportwedstrijden te hebben meegedaan (82%, figuur 2.3). Kijkend naar het aantal schietsportwedstrijden per jaar, geeft een derde van de leden (32%) aan één tot vijf wedstrijden, een derde (33%) vijf tot tien wedstrijden en een derde (34%) meer dan tien wedstrijden per jaar te schieten (zie figuur 2.4). 'Oudere' sportschutters (85% van de leden van 55 jaar of ouder en 83% van de leden tussen de 36 jaar en 54 jaar) nemen vaker aan schietsportwedstrijden deel dan jonge sportschutters (< 35 jaar). Drie kwart van de jonge sportschutters tot 35 jaar (76%) heeft in de afgelopen twaalf maanden aan schietsportwedstrijden deelgenomen. Daarnaast blijkt dat slechts de helft van de leden die minder dan twee jaar lid is van de schietsportvereniging (55%) aan schietsportwedstrijden deelneemt. Dit lijkt te betekenen dat leden die recent lid zijn geworden van een schietsportvereniging, nog niet goed de weg naar deelname aan schietsportwedstrijden weten te vinden. Sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden aan schietsportwedstrijden hebben deelgenomen blijken minder vaak te overwegen om het lidmaatschap van de schietsportvereniging op te zeggen.

Figuur 2.4 Aantal wedstrijden per jaar door sportschutters die in afgelopen twaalf maanden aan schietsportwedstrijden hebben deelgenomen in 2019 (in procenten, n=1.240)

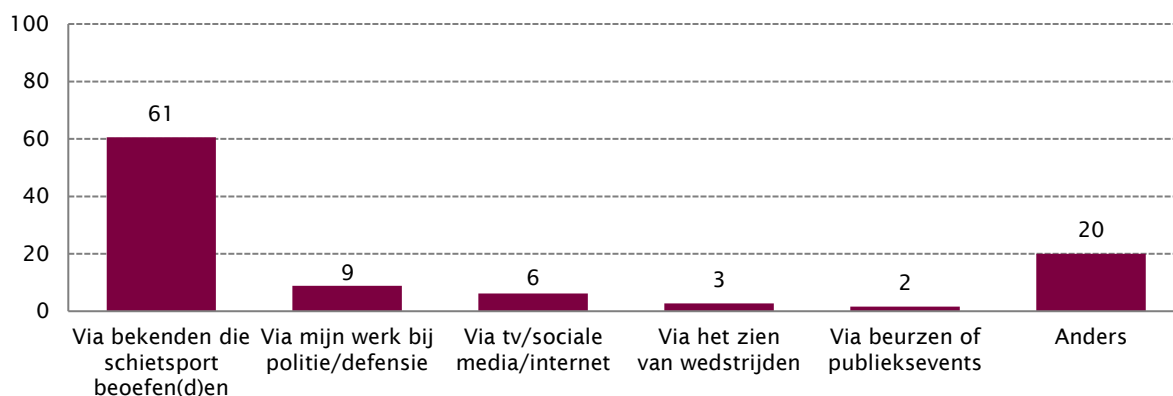

2.2 Motieven schietsportbeoefening en lidmaatschap

Kennismaking schietsport veelal via vrienden/familie

Twee derde van de leden van schietsportverenigingen (61%) is via vrienden/familie die de schietsport beoefenen/beoefenden in aanraking gekomen met de schietsport (figuur 2.5). Een op de tien leden (9%) is via werk bij politie/defensie in aanraking gekomen met de sport. Andere redenen die leden veelvuldig noemen zijn een kennismaking met de sport in het buitenland en/of dat zij vanuit een persoonlijke interesse in de schietsport op zoek zijn gegaan naar mogelijkheden om de sport te beoefenen. Relatief weinig leden hebben kennisgemaakt met de sport via tv/sociale media/internet (6%), via het kijken/bijwonen van wedstrijden (3%) of via beurzen/publieksevents (2%). Kijkend naar de achtergrondkenmerken van sportschutters blijkt dat met name vrouwen (79%) via vrienden/familie in aanraking zijn gekomen met de schietsport en dat jonge sportschutters (< 35 jaar) vaker via tv/sociale media/internet (13%) met de sport hebben kennisgemaakt.

Figuur 2.5 Kennismaking met schietsport door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

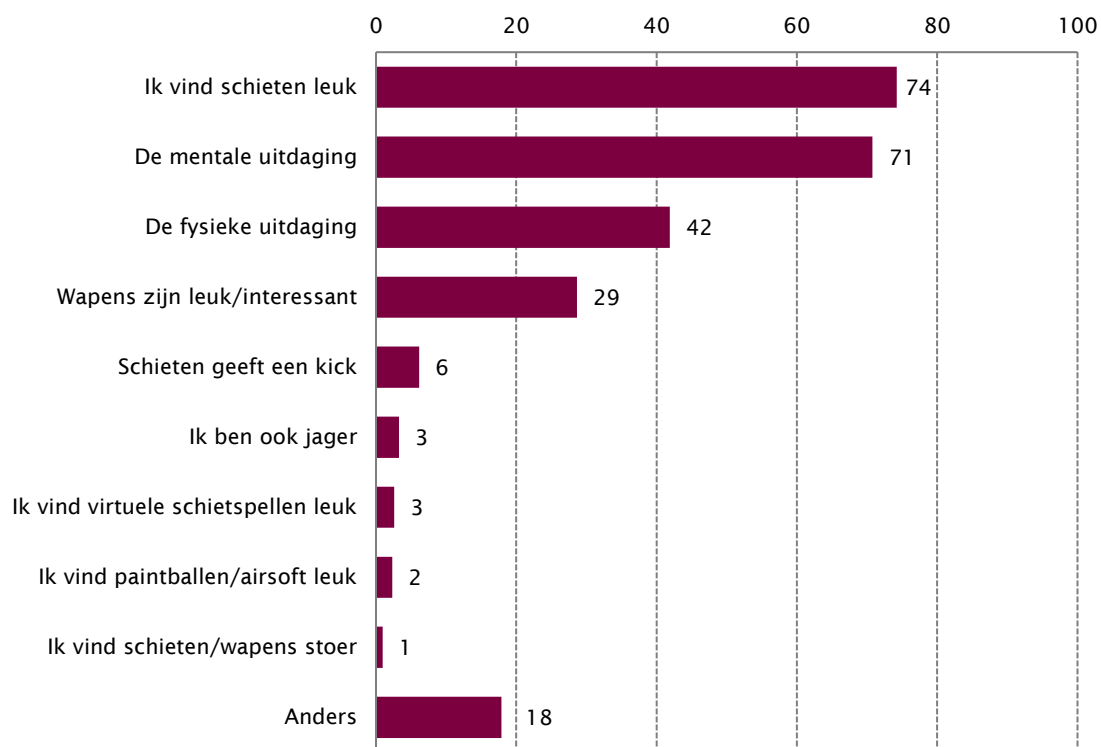

Helpt jonge sportschutters vanwege wapens aangetrokken tot sportschieten

Inzicht in wat sportschutters aan de sport leuk vinden geeft een beeld van de aantrekkingskracht van de sport. Zoals in figuur 2.6 is weergegeven geven sportschutters verschillende aspecten aan. De grootste aantrekkingskracht voor de sport blijkt plezier en uitdaging te zijn. Drie kwart van de leden (74%) voelt zich tot de sport aangetrokken omdat hij/zij schieten leuk vindt. Ook de mentale uitdaging (71%) en de fysieke uitdaging (42%) is voor veel sportschutters een belangrijke reden. Naarmate sportschutters vaker de sport beoefenen wordt de mentale en fysieke uitdaging van de sport vaker gevoeld. Tot slot geeft een derde van de leden (29%) aan zich aangetrokken te voelen tot de sport vanwege een interesse in wapens. Dit zijn met name jonge sportschutters. Ongeveer de helft van de sportschutters jonger dan 35 jaar (46%) zegt vanwege hun interesse in wapens zich tot de sport aangetrokken te voelen.

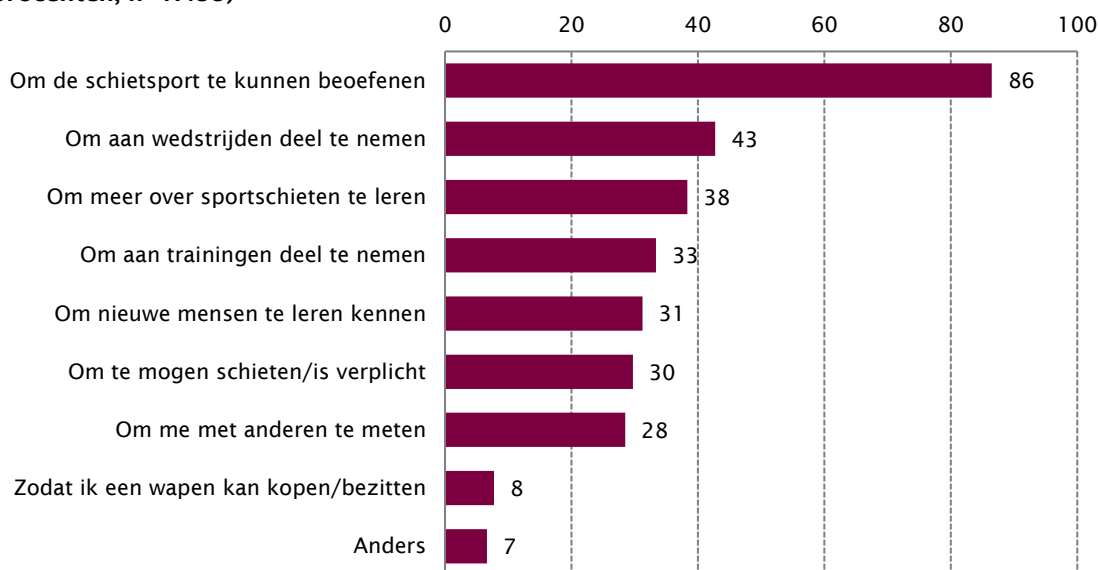
Figuur 2.6 Aantrekkingskracht schietsport door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Sportbeoefening belangrijkste reden lidmaatschap schietsportvereniging

Kijkend naar de belangrijkste redenen waarom sportschutters lid zijn geworden van een schietsportvereniging, blijkt de beoefening van de sport voor bijna negen op de tien sportschutters (86%) het belangrijkste motief te zijn geweest (zie figuur 2.7). Om aan wedstrijden deel te nemen heeft bij ongeveer twee op de vijf sportschutters (42%) een rol gespeeld. Met name recent lid geworden sportschutters (leden die minder dan twee jaar geleden lid zijn geworden) zeggen lid te zijn geworden om meer over sportschieten te leren. Het sociale aspect van de vereniging is voor veel leden minder van belang dan de sportbeoefening. Ongeveer een derde van de sportschutters (31%) is lid geworden van een schietsportvereniging om nieuwe mensen te leren kennen.

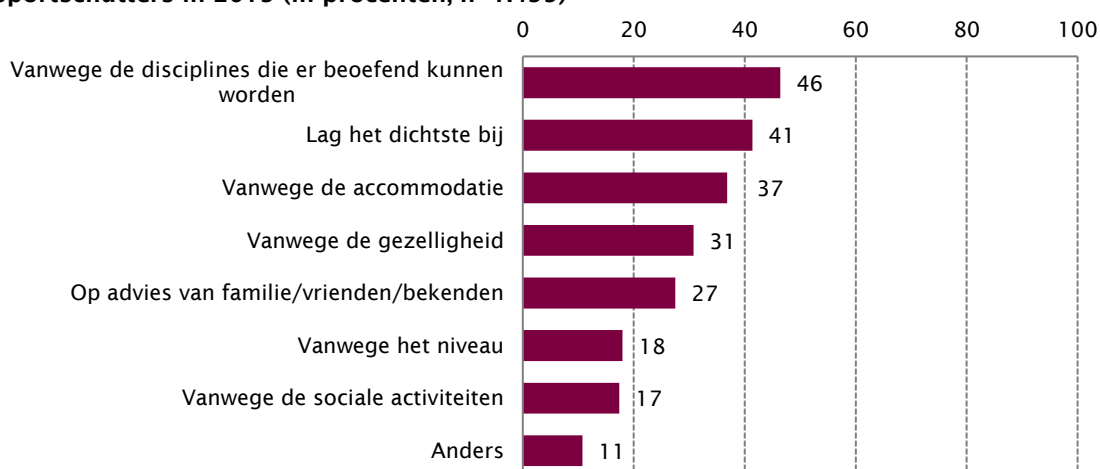
Figuur 2.7 Redenen lidmaatschap schietsportvereniging door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Aanbod en locatie belangrijke voorwaarden voor schietsportvereniging

Nadat sportschutters besluiten om lid te worden van een schietsportvereniging, dient een keuze voor een specifieke vereniging te worden gemaakt. Voor de meeste sportschutters zijn het aanbod (46%) en de locatie (41%) de belangrijkste overwegingen geweest in de keuze voor de desbetreffende schietsportvereniging (zie figuur 2.8). Wederom zijn verschillen te zien tussen verschillende leeftijden. Voor jonge sportschutters (51% van de sportschutters jonger dan 35 jaar) is de locatie de belangrijkste overweging, terwijl voor sportschutters die ouder zijn dan 35 jaar de disciplines die beoefend kunnen worden het vaakst de doorslag heeft gegeven. Ook naarmate sportschutters meer ervaring in het sportschieten hebben, blijkt het aanbod van de vereniging een belangrijkere rol te spelen in de keuze voor de vereniging.

Figuur 2.8 Redenen waarom men lid is geworden van huidige schietsportvereniging door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

1 procent van leden wil lidmaatschap opzeggen

Kijkend naar de toekomst, heeft een overgrote meerderheid van de sportschutters de intentie om komend jaar lid te blijven van de schietsportvereniging waar hij/zij op dit moment lid van is. Slechts 1 procent van de leden is van plan om komend jaar het lidmaatschap op te zeggen. 3 procent twijfelt nog. De belangrijkste reden om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen is dat de sfeer op de schietsportvereniging niet meer goed is (31%). Daarnaast spelen de kosten (27%), onvoldoende begeleiding (17%) en te weinig tijd om de sport te beoefenen (15%) een rol. Andere redenen die worden genoemd zijn onvrede over het bestuur en/of de disciplines die op de huidige schietsportverenigingen kunnen worden beoefend. De sportschutters die de kosten verbonden aan de schietsport redenen vinden om het lidmaatschap op te zeggen, vinden met name de kosten van het lidmaatschap van de schietsportvereniging te hoog (57%, niet in figuur), maar ook de kosten voor de schietsportuitrusting (14%), de entreegelden voor wedstrijden (14%) en de reiskosten naar de schietsportvereniging (14%) worden genoemd.

Figuur 2.9 Redenen om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen door sportschutters die het lidmaatschap (overwegen) op te zeggen in 2019 (in procenten, n=60)

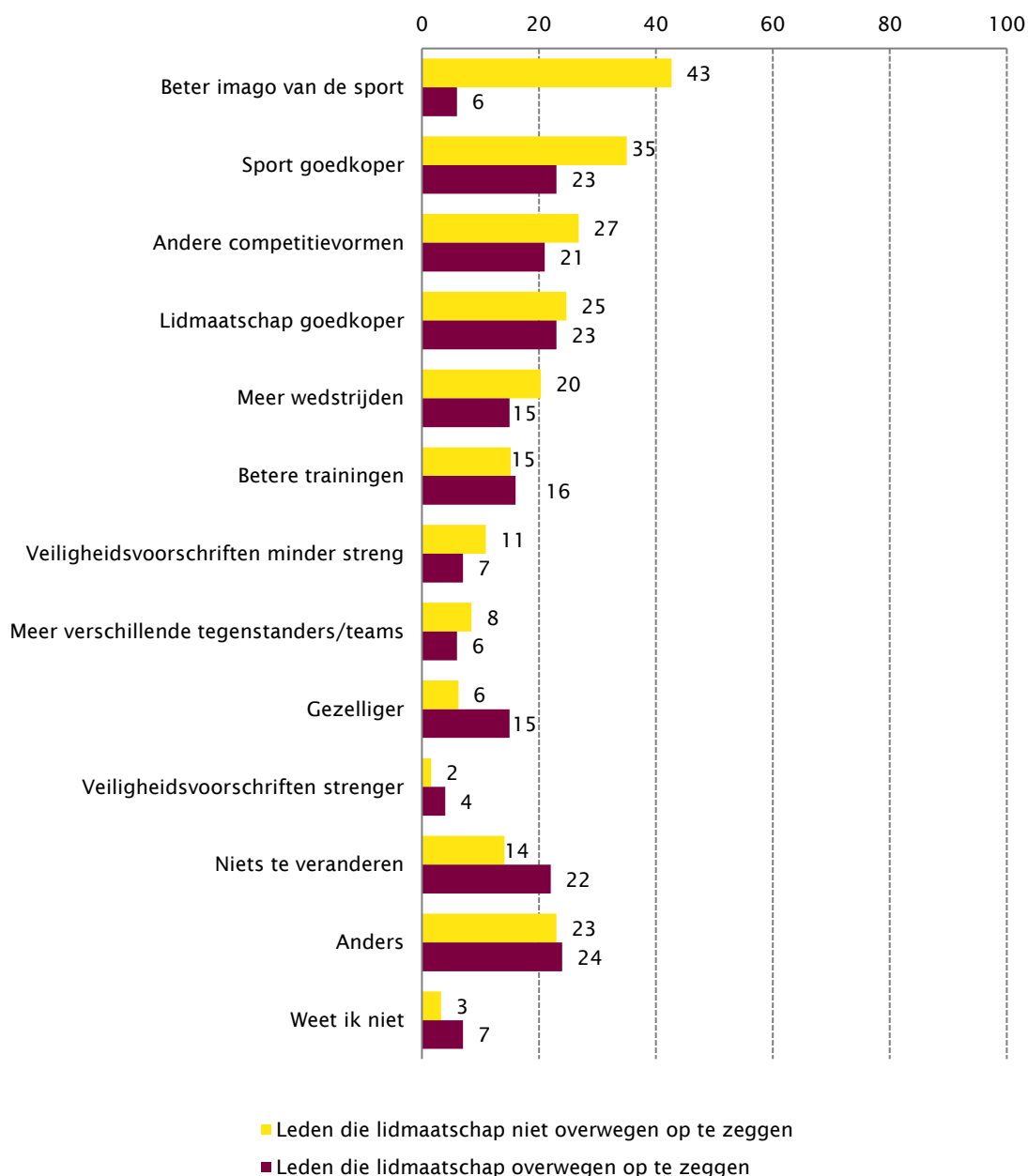

Beter imago en verlaging kosten gewenst

Ongeveer een kwart van de sportschutters die het lidmaatschap volgend jaar wil opzeggen of overweegt op te zeggen, geeft aan lid te willen blijven wanneer de sport in het algemeen goedkoper wordt (23%, zie figuur 2.10). Daarnaast kan een goedkoper lidmaatschap (23%), andere competitievormen (21%) en betere trainingen (16%) ervoor zorgen dat minder leden zich komend jaar bij hun schietsportvereniging afmelden.

Ook aan de sportschutters die van plan zijn om komend jaar lid te blijven, is gevraagd wat in hun ogen zou moeten veranderen om sportschieten (nog) leuker te maken. De meeste sportschutters geven aan dat een beter imago van de sport (43%) en een goedkopere sport in het algemeen (35%) het plezier in sportschieten zou vergroten. Voor ongeveer een kwart van de sportschutters die de intentie heeft om lid te blijven zijn andere competitievormen (27%) en een goedkoper lidmaatschap (25%) van belang. Andere zaken die worden genoemd zijn ruimere openingstijden en het mogelijk maken van het beoefenen van andere en/of moderne schietsportdisciplines bij de schietsportvereniging. Met name jonge sportschutters (45% van de sportschutters jonger dan 35 jaar) vinden dat de sport in het algemeen goedkoper moet worden. Ook wensen zij vaker andere competitievormen (39%), meer wedstrijden (29%) en betere trainingen (24%) dan oudere sportschutters.

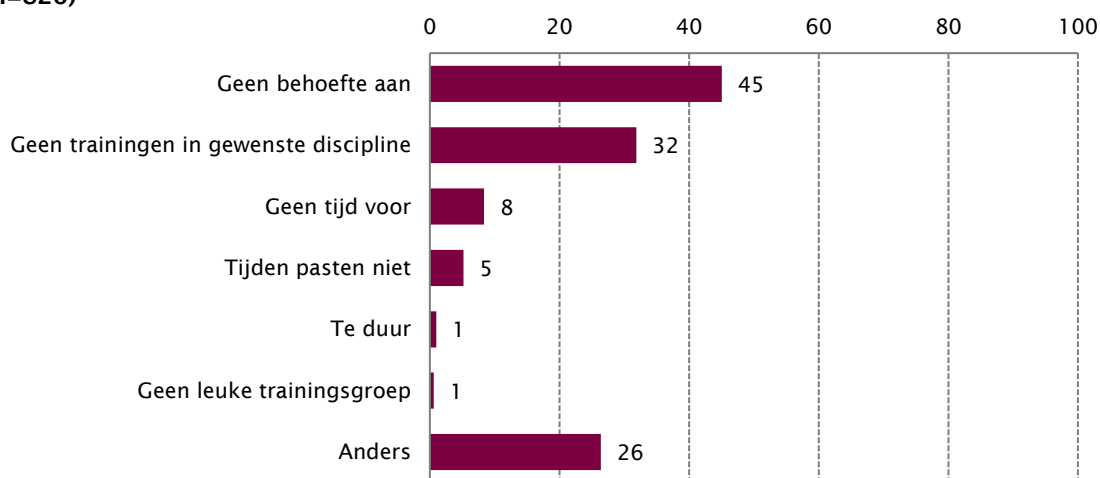
Figuur 2.10 Zaken die moeten veranderen voor ledenbehoud door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Jonge sportschutters wensen trainingen in andere disciplines

Voor veel sportschutters zijn het volgen van en deelnemen aan trainingen een belangrijk aspect van hun schietsportbeoefening. Eerder bleek dat ongeveer de helft van alle sportschutters trainingen volgt en dat een derde van de sportschutters lid is geworden van een schietsportvereniging om aan trainingen deel te nemen. Ongeveer de helft van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden geen trainingen heeft gevolgd (45%, figuur 2.11) zegt geen behoefte aan trainingen te hebben. Dit zijn met name oudere sportschutters (56% van de sportschutters ouder dan 54 jaar) en sportschutters met meer ervaring (58% van sportschutters die meer dan 20 jaar lid zijn van een schietsportvereniging en 46% van de sportschutters die 10-20 jaar lid zijn van een schietsportvereniging). Een derde van de sportschutters die niet aan trainingen deelneemt (32%) ervaart een gebrek aan trainingen in de gewenste discipline op de schietsportvereniging. Bij jonge sportschutters (< 35 jaar) is dit bijna de helft (45%). Dit betekent dat verbreding van de aanbodkant en een betere afstemming op de behoefte van met name jonge sportschutters tot een hogere deelname aan trainingen kan leiden. Andere redenen die worden genoemd zijn dat sportschutters het gevoel hebben niets meer te hoeven leren en dat de vereniging geen trainingen aanbiedt. Ongeveer drie kwart van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden geen trainingen heeft gevolgd zegt in de toekomst (misschien) schietsporttrainingen te willen volgen (71%, niet in figuur).

Figuur 2.11 Redenen niet volgen schietsporttrainingen door sportschutters die in afgelopen twaalf maanden niet aan trainingen hebben deelgenomen in 2019 (in procenten, n=826)

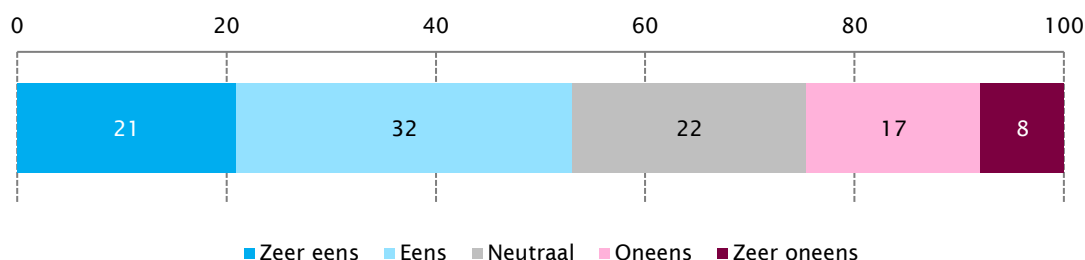

Competitieve element belangrijkste motief deelname schietsportwedstrijden

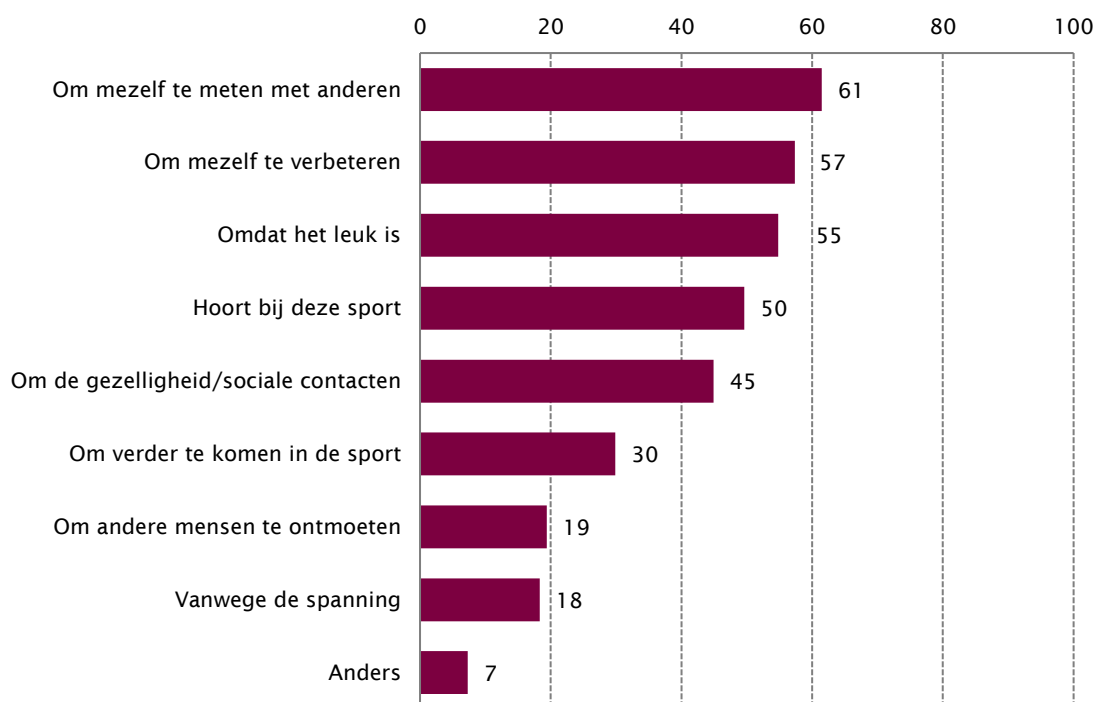
Het meedoen aan schietsportwedstrijden is voor een meerderheid van de sportschutters een belangrijk aspect voor het plezier in de schietsport. De helft van de sportschutters zegt sportschieten minder leuk te vinden als er geen wedstrijden zouden zijn (53%, figuur 2.12). Kijkend naar de motieven voor deelname aan schietsportwedstrijden die zijn weergegeven in figuur 2.13, blijkt het competitieve element voor sportschutters het belangrijkste te zijn. Ongeveer twee derde van de sportschutters die aan schietsportwedstrijden deelneemt doet dit om zichzelf met anderen te meten (61%) of om zichzelf te verbeteren (57%). Dat schietsportwedstrijden leuk zijn (55%) en dat schietsportwedstrijden bij de sport horen (55%) speelt bij ongeveer de helft van de sportschutters een rol. Opvallend is dat met name jonge sportschutters (73% van de sportschutters onder de 35 jaar) en minder ervaren sportschutters (69% van de sportschutters die minder dan twee jaar lid zijn van de schietsportvereniging) aan wedstrijden deelnemen om zichzelf te verbeteren en om verder te komen in de sport (46% bij zowel sportschutters

onder de 35 jaar als sportschutters die minder dan twee jaar lid zijn van de schietsportvereniging). Zij lijken wedstrijden vaker te beschouwen als middel om zichzelf in de sport te ontwikkelen, terwijl oudere en meer ervaren sportschutters zich vaker aangesproken voelen tot het competitieve element van de wedstrijden.

Figuur 2.12 Stelling ‘Zonder wedstrijden zou ik sportschieten minder leuk vinden’ door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Figuur 2.13 Redenen deelname aan schietsportwedstrijden door sportschutters die in afgelopen twaalf maanden aan schietsportwedstrijden hebben deelgenomen (in procenten, n=1.207)

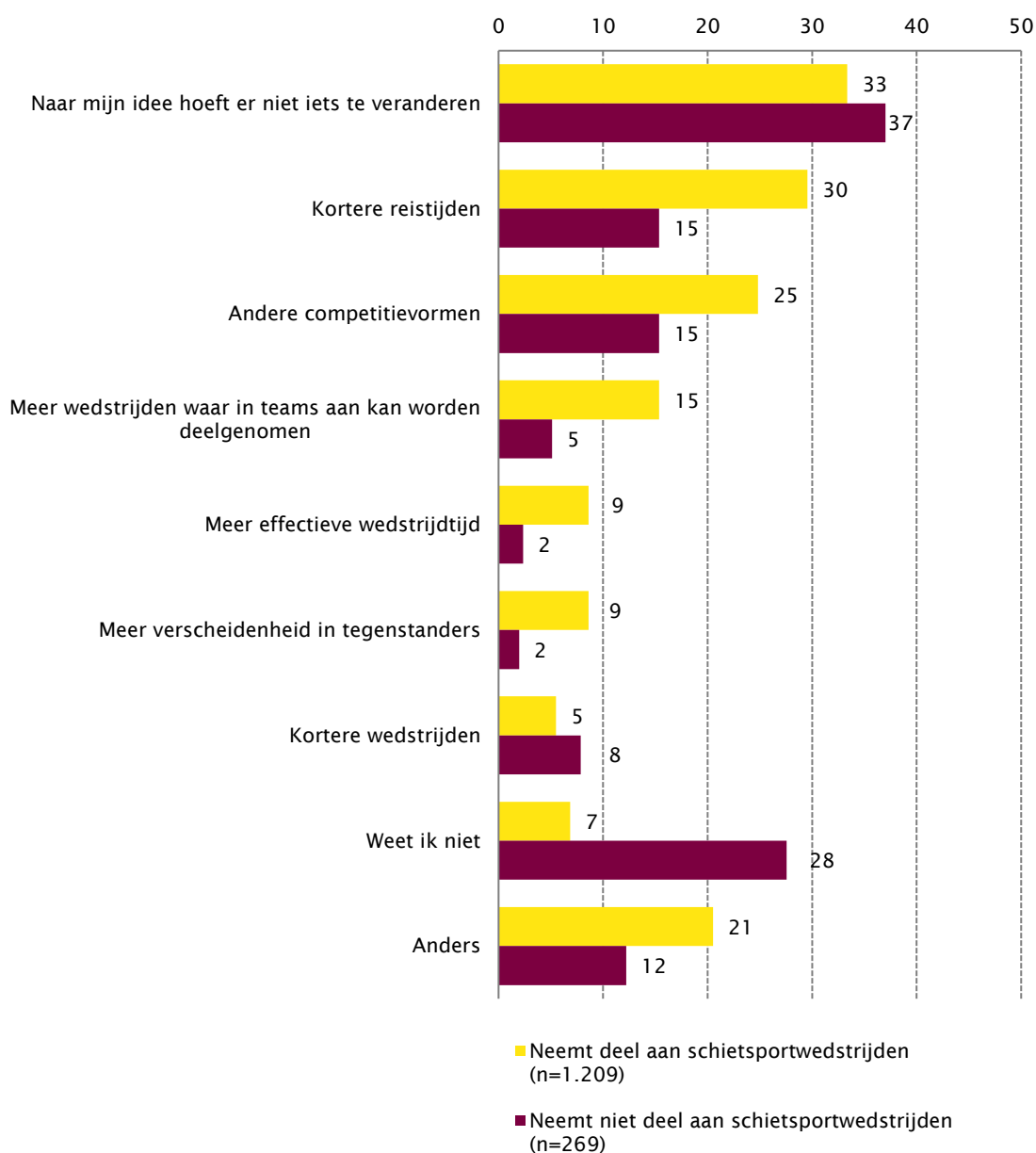

Drukte belangrijkste beperking deelname schietsportwedstrijden

Kijkend naar de toekomst, heeft drie kwart van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden niet aan schietsportwedstrijden heeft deelgenomen de intentie om dat in de toekomst wel te doen (74%, niet in figuur). Kortere reistijden en diversere competities kunnen de wedstrijddeelname vergroten voor ongeveer 15 procent van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden niet aan wedstrijden heeft deelgenomen (figuur 2.14). Het merendeel van de sportschutters dat in de afgelopen twaalf maanden niet aan schietsportwedstrijden heeft deelgenomen geeft aan dat aanpassingen aan de

aanbodkant van wedstrijden niet tot toekomstige deelname zal leiden (37%) of dit niet te weten (28%). Ongeveer een derde van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden niet aan schietsportwedstrijden heeft deelgenomen (33%) zegt te druk te zijn om aan wedstrijden deel te nemen (niet in figuur). Een vijfde van de sportschutters (22%) zegt niet van competitie te houden. 10 procent van de sportschutters die niet aan schietsportwedstrijden deelneemt geeft aan zich te oud te voelen voor het deelnemen aan wedstrijden. Gezien de vergrijzing in de samenleving kan het wenselijk zijn om meer aanbod voor deze groep sportschutters te ontwikkelen.

Figuur 2.14 Zaken die moeten veranderen voor leuker maken deelname wedstrijden sportschutters naar deelname schietsportwedstrijden in 2019 (in procenten)

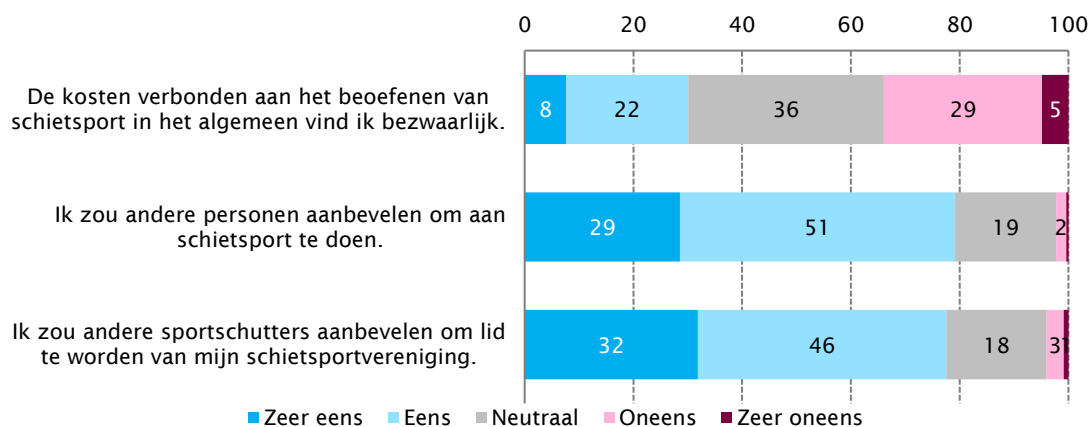

2.3 Tevredenheid sportschutters

Meerderheid beveelt zijn/haar schietsportvereniging aan

Een grote meerderheid van de sportschutters heeft een positieve houding ten opzichte van de schietsport in het algemeen en de schietsportvereniging waar hij/zij lid van is. Ruim drie kwart van de sportschutters zou andere personen aanbevelen om aan schietsport te doen (80%) en om lid te worden van de schietsportvereniging waar hij/zij op dat moment lid van is (78%). Ondanks deze overwegend positieve houding ten opzichte van de sport, vindt ongeveer een derde van de sportschutters (30%) de kosten verbonden aan het beoefenen van de schietsport in het algemeen bezwaarlijk (zie figuur 2.15). Naarmate sportschutters meer verdienen, daalt de ontevredenheid over de kosten verbonden aan de schietsport licht.

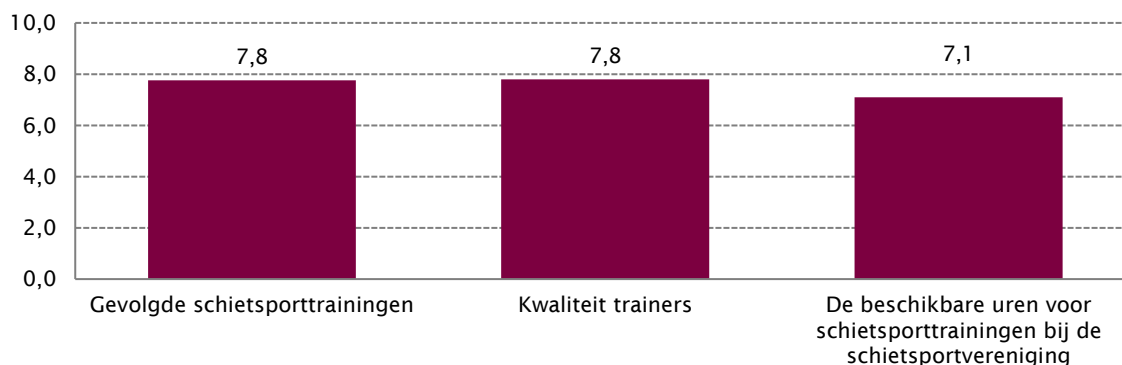
Figuur 2.15 Tevredenheid schietsport door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Trainingen overwegend goed gewaardeerd

De sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden hebben deelgenomen aan schietsporttrainingen waarden deze trainingen overwegend positief. Sportschutters waarden de gevolgde schietsporttrainingen en de kwaliteit van de trainers gemiddeld met een 7,8 als rapportcijfer (figuur 2.16). De beschikbare uren voor schietsporttrainingen bij de schietsportvereniging worden gemiddeld met een 7,1 gewaardeerd. Opvallend is dat sportschutters met een hogere schietsportfrequentie schietsporttrainingen hoger waarden. Dit lijkt te betekenen dat de tevredenheid over de trainingen belangrijk is voor de schietsportdeelname van sportschutters in het algemeen.

Figuur 2.16 Waardering schietsporttrainingen (in procenten van leden die in de afgelopen 12 maanden schietsporttrainingen hebben gevolgd, n= 659)

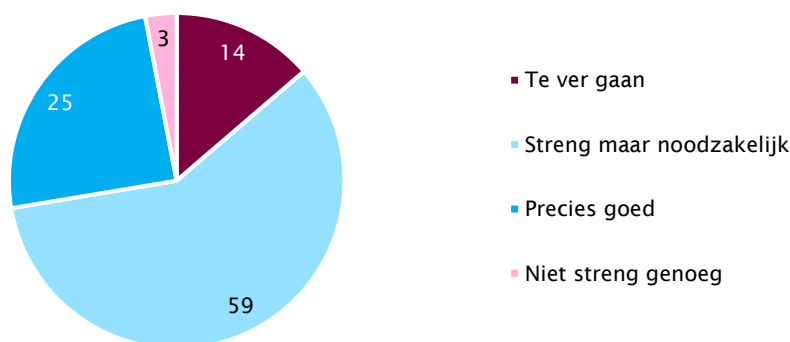

Meerderheid vindt veiligheidsvoorschriften streng, maar noodzakelijk

Het beoefenen van de schietsport gaat gepaard met veiligheidsvoorschriften. Een kwart van de sportschutters (25%) is tevreden over deze veiligheidsvoorschriften (zie figuur 2.17). Ongeveer twee derde (59%) vindt de regels voor het beoefenen van de sport streng maar noodzakelijk; 14 procent vindt de regels te ver gaan. Opvallend is dat met name jonge sportschutters (18% van de sportschutters jonger dan 35 jaar) en sportschutters van middelbare leeftijd (18% van de sportschutters tussen de 36 en 54 jaar) de veiligheidsvoorschriften te streng vinden (9% van de sportschutters ouder dan 55 jaar). Oudere sportschutters zien vaker de noodzaak van de veiligheidsvoorschriften in (63% van de sportschutters ouder dan 55 jaar). Kijkend naar het aantal jaren ervaring dat sportschutters hebben, zijn nauwelijks verschillen te zien in tevredenheid over de veiligheidsvoorschriften.

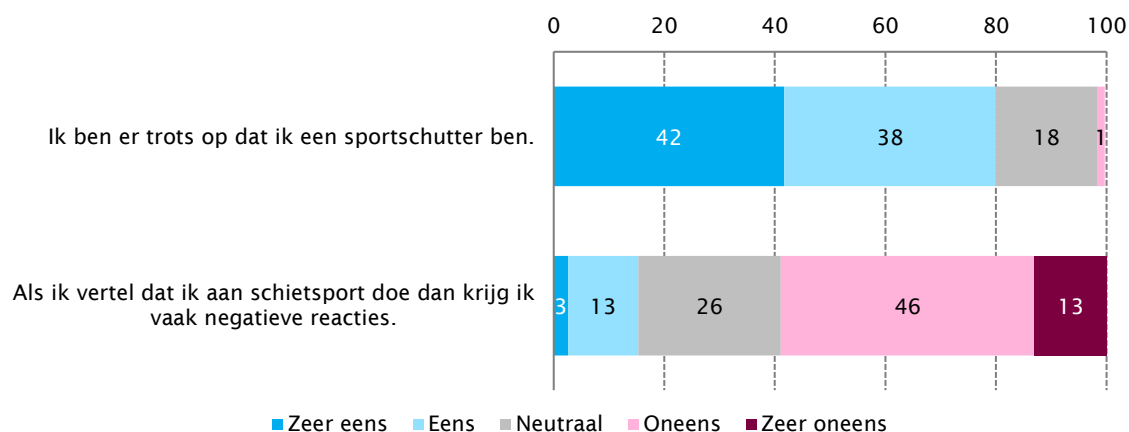
Figuur 2.17 Tevredenheid veiligheidsvoorschriften door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

16 procent sportschutters ervaart vaak negatieve reacties van buitenstaanders

Iemand's attitude over een sport kan een belangrijke rol spelen bij de keuze voor een sport. Beeldvorming over een sport blijkt een voorname factor bij de sportkeuze en of beoefenaars de sport volhouden (Hover & De Jong, 2011). Een grote meerderheid van de sportschutters (80%) is trots op het feit dat hij/zij een sportschutter is (figuur 2.18). Ondanks deze overwegend positieve associatie met de sport door sportschutters zelf, blijkt 16 procent van de sportschutters vaak negatieve reacties van buitenstaanders te krijgen wanneer hij/zij vertelt aan schietsport te doen.

Figuur 2.18 Imago sportschieten ervaren door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

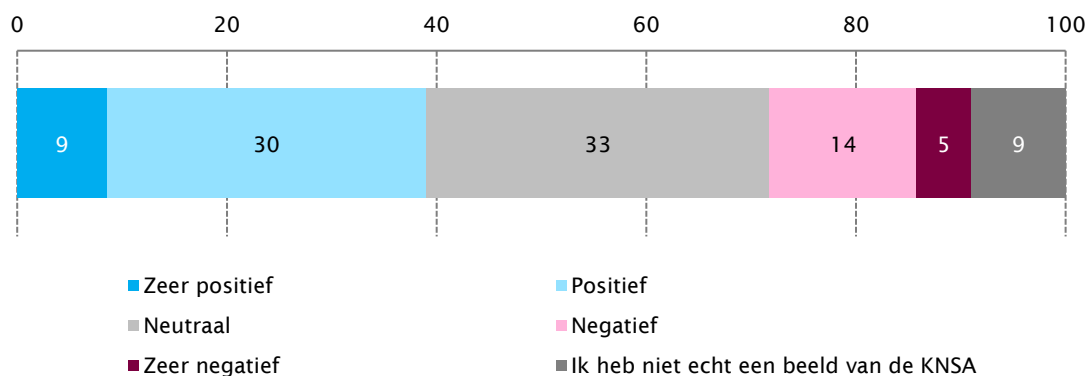

2.4 Tevredenheid sportschutters over KNSA

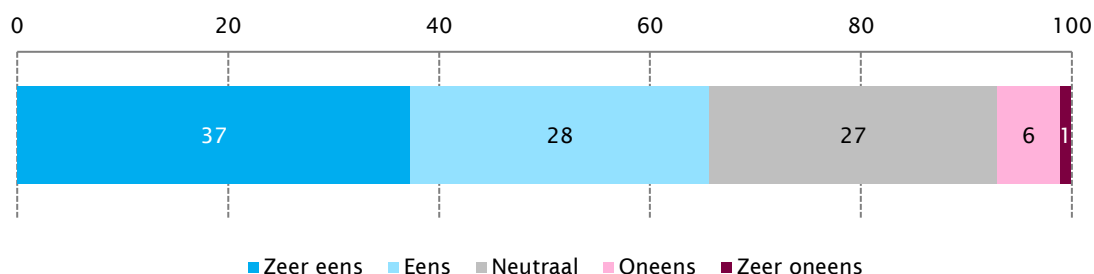
Grotere taak KNSA als belangenbehartiger sport gewenst

Ruim een derde van de sportschutters (39%, figuur 2.19) heeft een (zeer) positief beeld van de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (KNSA). Ongeveer een derde is neutraal en bijna een vijfde van de sportschutters zegt een (zeer) negatief beeld van de KNSA te hebben. Opvallend is dat ongeveer de helft van de oudere sportschutters (49% van de sportschutters ouder dan 55 jaar) een positief beeld heeft van de KNSA, en dat jonge sportschutters (18% van de sportschutters jonger dan 35 jaar) en sportschutters die recent lid zijn geworden (22% van de sportschutters die minder dan twee jaar lid zijn van de schietsportvereniging) vaker aangeven niet echt een beeld van de KNSA te hebben. Dit lijkt te betekenen dat jongeren en nieuwe leden minder door de KNSA worden bereikt en/of op de hoogte zijn van de taken en verantwoordelijkheden in de service- en dienstverlening van de KNSA. De meerderheid van de sportschutters (65%, figuur 2.20) is van mening dat de KNSA meer moet doen als belangenbehartiger van de sport dan op dit moment gebeurt. Ook hierbij blijken jonge sportschutters (72% van de sportschutters jonger dan 35 jaar) vaker ontevreden te zijn dan oudere schutters, waardoor de ontevredenheid ook kan betekenen dat sportschutters niet goed op de hoogte zijn van wat KNSA op dit gebied doet.

Figuur 2.19 Algemene beeld KNSA door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

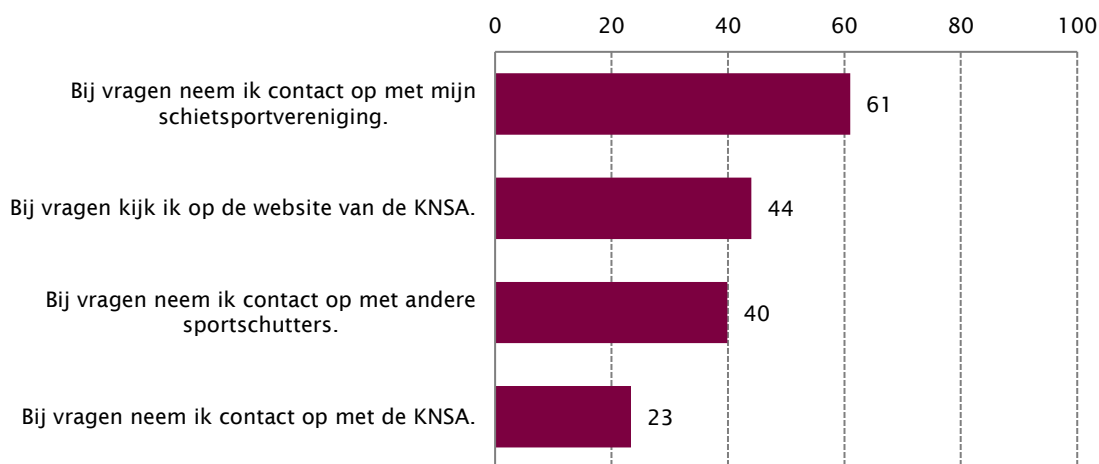
Figuur 2.20 Stelling ‘KNSA moet meer doen als belangenbehartiger sport’ door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Sportschutters lijken goed op de hoogte van regelgeving en veiligheid

De KNSA is een belangrijke partij in de informatie- en kennisverlening naar sportschutters met betrekking tot de regelgeving en veiligheid van de schietsport. Bijna de helft van de sportschutters (44%) zegt bij vragen over wet- en regelgeving met betrekking tot de schietsport op de website van de KNSA te kijken (figuur 2.21). Een kwart (23%) zegt hierover direct contact met de KNSA op te nemen. Naast de KNSA zijn de schietsportvereniging en andere sportschutters belangrijke aanspreekpunten bij vragen over wet- en regelgeving. Ongeveer twee derde van de sportschutters (61%) neemt bij vragen contact op met zijn/haar schietsportvereniging en 40 procent van de sportschutters vraagt advies aan andere schutters. Dit betekent dat zowel de schietsportvereniging, medeschutters, als de KNSA door sportschutters worden geraadpleegd bij vragen over wet- en regelgeving. De informatie- en kennisverlening lijkt op deze manier goed te verlopen. Bijna alle sportschutters (94%) geven aan (zeer) goed op de hoogte te zijn van de regelgeving (niet in figuur).

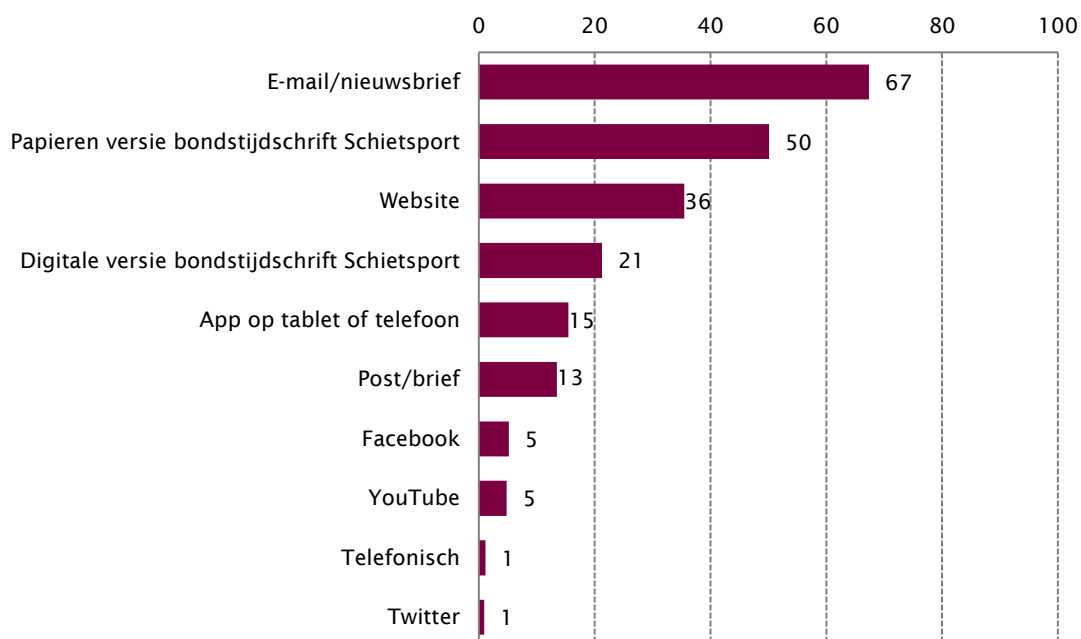
Figuur 2.21 Aanspreekpunten bij vragen over wet- en regelgeving door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

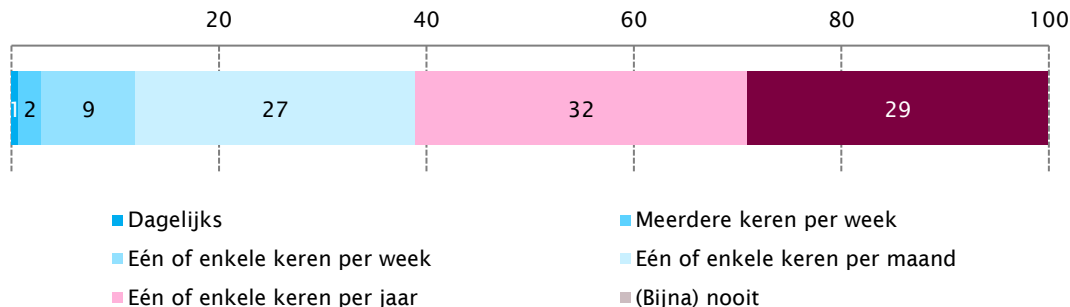
Jonge sportschutters lastiger te bereiken via reguliere kanalen

De meeste sportschutters geven aan informatie van de KNSA bij voorkeur via reguliere kanalen te ontvangen. Een meerderheid van de sportschutters wenst informatie via e-mail/nieuwsbrief (67%) en/of een papieren versie van het bondstijdschrift Schietsport (50%) te ontvangen (figuur 2.22). Met name oudere sportschutters (54% van de sportschutters ouder dan 55 jaar) wensen informatie via het bondstijdschrift te ontvangen. Jonge sportschutters (< 35 jaar) geven vaker dan oudere sportschutters de voorkeur aan sociale media zoals YouTube (14%), Facebook (9%) en Twitter (2%), maar hechten tegelijkertijd net als de oudere sportschutters de meeste waarde aan e-mail/nieuwsbrief (70%) en een papieren versie van het bondstijdschrift (46%). Ongeveer een derde van de sportschutters raadpleegt het liefst de website van de KNSA voor informatie. Zoals in figuur 2.23 blijkt wordt de website door een meerderheid van de sportschutters op regelmatige basis bekeken. Toch geeft ongeveer een derde (29%) van de sportschutters aan (bijna) nooit de website van de KNSA te bezoeken. In tegenstelling tot wat wellicht verwacht zou worden, bezoeken met name jonge sportschutters de website niet (44% van de sportschutters jonger dan 35 jaar). Deze leeftijdsgroep geeft ook het vaakst aan ontevreden te zijn over de KNSA, wat wellicht verklaard kan worden door een gebrek aan kennis over de KNSA.

Figuur 2.22 Voorkeur voor ontvangen informatie KNSA door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

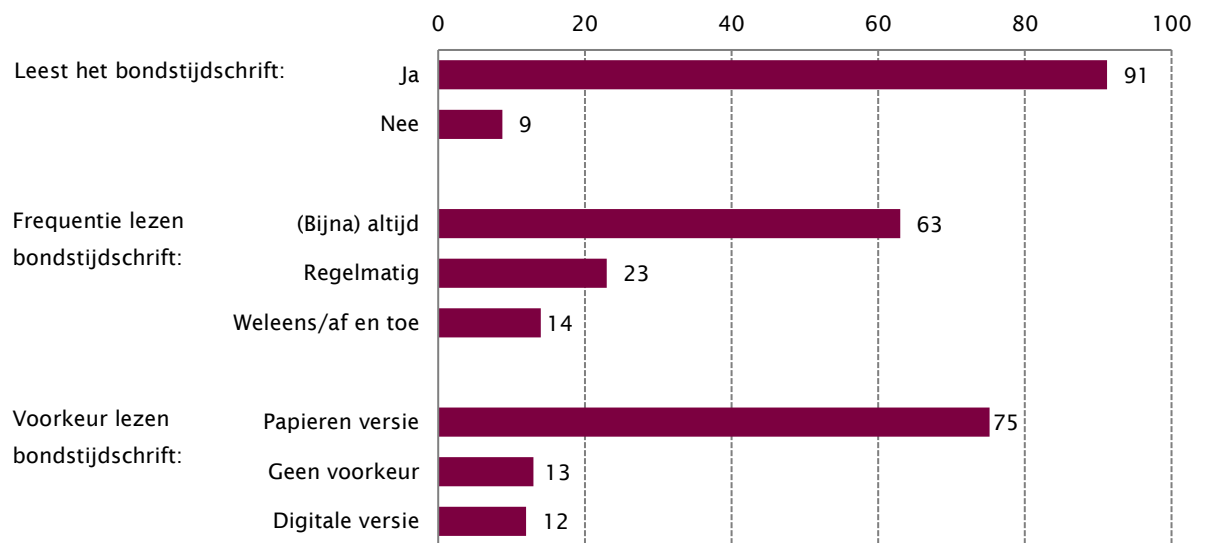
Figuur 2.23 Frequentie websitebezoek door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

Bondstijdschrift Schietsport door grote meerderheid gelezen

Het bondstijdschrift Schietsport wordt door een overgrote meerderheid van de sportschutters gelezen (91%, figuur 2.24). Dit zijn wederom vaker oudere sportschutters (96% van de sportschutters ouder dan 55 jaar) en sportschutters van middelbare leeftijd (88% van de sportschutters tussen 36 en 54 jaar) dan jonge sportschutters (83% van de sportschutters jonger dan 35 jaar). Twee derde van de sportschutters leest het bondstijdschrift (bijna) altijd (63%); een kwart regelmatig (23%). Kijkend naar hoe sportschutters het bondstijdschrift het liefst lezen, blijkt drie kwart (75%) een voorkeur voor de papieren versie te hebben. De digitale versie wordt door sportschutters minder gewaardeerd (12%). Wellicht in tegenstelling tot wat verwacht zou worden, geeft de jongste generatie sportschutters het minst vaak de voorkeur aan de digitale versie (7%).

Figuur 2.24 Frequentie en voorkeur lezen bondstijdschrift Schietsport door sportschutters in 2019 (in procenten, n=1.495)

3. Motieven voor afmelding voormalige sportschutters

In dit hoofdstuk worden de achtergrond en motieven voor afmelding van voormalige leden van schietsportverenigingen beschreven. Aan de hand van de motieven voor afmelding ontstaat inzicht in hoe de schietsport verbeterd kan worden zodat minder mensen zich in de toekomst bij een schietsportvereniging afmelden.

3.1 Achtergrond en schietsportbeoefening

270 leden die zich in de afgelopen jaren bij een schietsportvereniging hebben afgemeld hebben de vragenlijst ingevuld. 55 procent hiervan heeft zich dit jaar afgemeld en 45 procent langer dan één jaar geleden.

Jonge sportschutters moeilijker te behouden

Om zicht te krijgen op doelgroepen die moeilijker te behouden zijn ten opzichte van andere doelgroepen, is in tabel 3.1 het percentage afgemelde leden afgezet tegen het percentage leden van schietsportverenigingen. Hieruit blijkt dat met name jonge sportschutters (< 35 jaar) moeilijk als lid te behouden zijn. Sportschutters van 35 jaar of jonger zijn sterker vertegenwoordigd onder afgemelde leden dan onder leden. Ook leden met een beneden modaal inkomen zijn moeilijker te behouden. Dit verschil kan samenhangen met leeftijd, doordat naarmate men ouder wordt men veelal meer gaat verdienen.

Daarnaast valt op dat leden van schietsportverenigingen die de wapengroep luchtgeweer en/of klein kaliber geweer beoefenen procentueel vaker het lidmaatschap opzeggen dan leden die andere wapengroepen beoefenen. Dat leden die de wapengroep klein kaliber geweer beoefenen zich procentueel vaker als lid afmelden is opvallend aangezien dit één van de best gewaardeerde wapengroepen is. Daarentegen blijkt dat leden die groot kaliber geweer en/of pistool beoefenen zich minder snel als lid afmelden. Deze wapengroepen blijken ook de meest gewaardeerde wapengroepen door leden van schietsportverenigingen te zijn.

Het meest kritieke punt voor voortzetting van het lidmaatschap is wanneer men één of twee jaar lid is. Het merendeel (44%) van de leden dat zich afmeldt is één of twee jaar lid geweest van de schietsportvereniging. Daarnaast blijkt dat naarmate leden vaker de schietsport beoefenen, de kans dat ze zich als lid afmelden daalt. Het is dan ook belangrijk om leden, met name jonge en recent lid geworden sportschutters, vaker naar de schietsportvereniging te krijgen. Dit lijkt de kans op het opzeggen van het lidmaatschap te verkleinen.

Tabel 3.1 Achtergrondkenmerken sportschutters en voormalige sportschutters in 2018/2019 (in procenten)

		Leden (n=1.495)	Afgemelde leden (n=270)
Geslacht	Man	87	86
	Vrouw	13	14
Leeftijd	35 jaar of jonger	13	26
	36-54 jaar	42	38
	55 jaar of ouder	45	36
Netto-inkomen	Beneden modaal	16	20
	Modaal	14	13
	Meer dan modaal	35	27
	Weet niet/wil niet zeggen	35	39
Discipline	Luchtgeweer	21	24
	Klein kaliber geweer	44	51
	Groot kaliber geweer	41	24
	Luchtpistool	18	14
	Klein kaliber pistool	53	52
	Groot kaliber pistool	60	39
	Kleiduiven	9	9
	Historische wapens	15	4
	Target sprint	0	1
	Anders	14	9
Aantal jaren lid	2 jaar of minder	15	44
	3-10 jaar	36	26
	Meer dan 10 jaar	49	29
Schietfrequentie	Niet	2	7
	1-10 keer	21	23
	11 keer of vaker	76	69
In aanraking gekomen met de schietsport	Via vrienden/familie die schietsport beoefenen/beoefenden	61	63
	Via tv/sociale media/internet	6	10
	Via mijn werk bij politie/defensie	9	6
	Via het kijken/bijwonen van wedstrijden	3	2
	Via beurzen of publieksevents	2	2
	Anders, namelijk	20	17

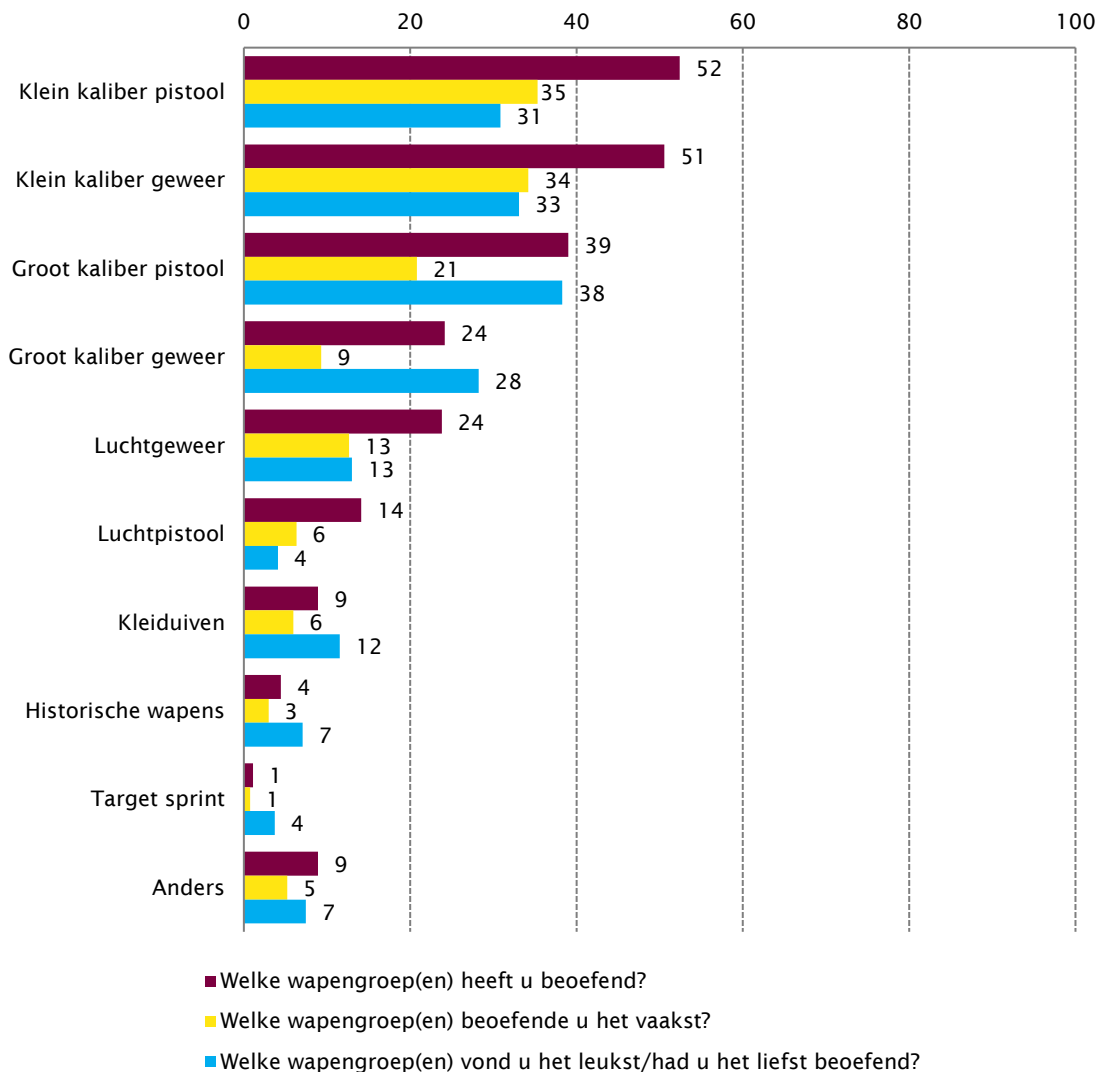
 Deze groep zegt procentueel minder vaak het lidmaatschap op.

 Deze groep zegt procentueel vaker het lidmaatschap op.

Groot kaliber geweer meer gewild dan beoefend

De aard en waardering van de wapengroepen door afgemelde leden komt overeen met de aard en waardering van de wapengroepen door huidige leden beschreven in hoofdstuk 2. Wat opvalt is dat meer afgemelde leden aangeven groot kaliber geweer het leukst te vinden/of het liefst te beoefenen dan afgemelde leden die aangeven deze wapengroep te hebben beoefend. Uit de voorgaande tabel bleek ook dat leden die deze wapengroep beoefenen procentueel vaker voor de sport behouden blijven. Dit lijkt te betekenen dat het voor het behoud van leden belangrijk is dat de leden die deze wapengroep graag willen beoefenen deze ook kunnen beoefenen. Daarnaast blijkt dat meer afgemelde leden aangeven kleiduiven en historische wapens het leukst te vinden/het liefst te willen beoefenen dan het aantal afgemelde leden dat deze disciplines daadwerkelijk heeft beoefend. Een belangrijk aandachtspunt voor het behoud van leden is dan ook dat leden de wapengroepen kunnen beoefenen die zij graag willen beoefenen.

Figuur 3.1 Aard en waardering beoefende wapengroepen door voormalige sportschutters in 2018 (in procenten, n=270)

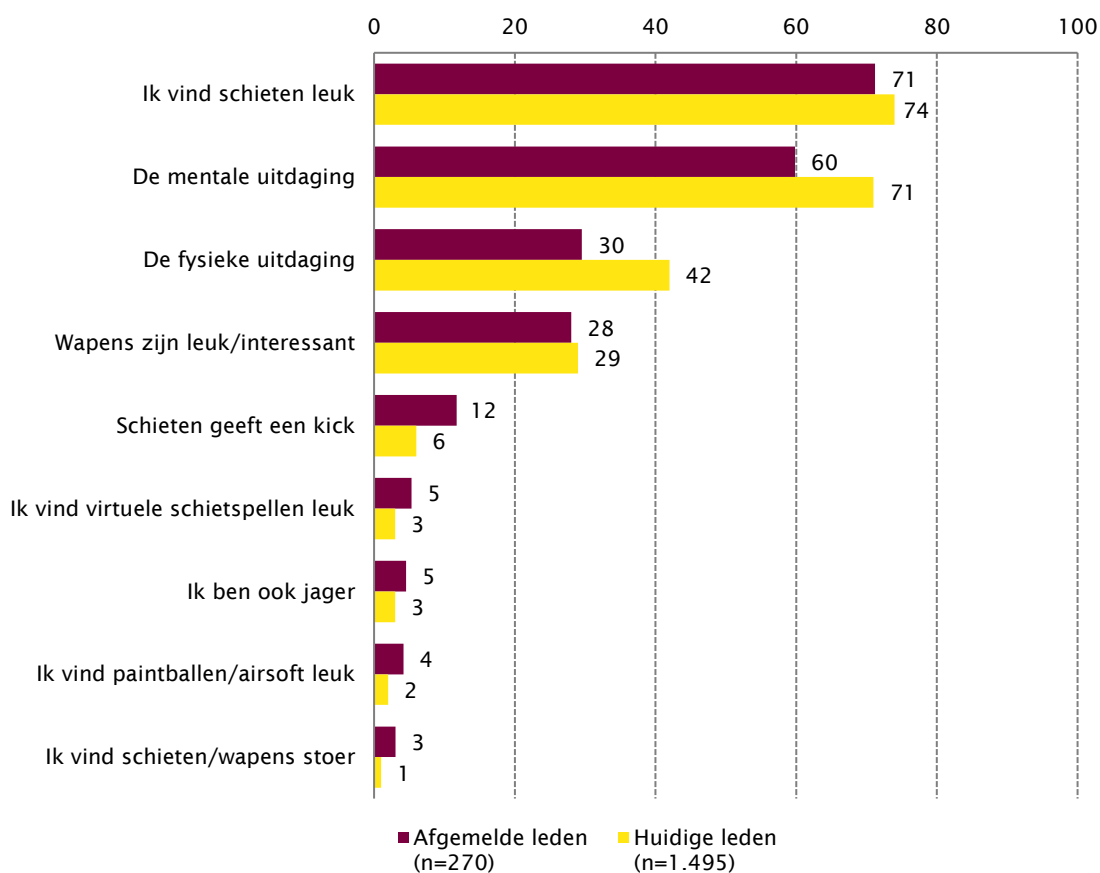

Afgemelde leden minder aangetrokken tot uitdaging van de sport

In figuur 3.2 zijn de belangrijkste factoren voor de aantrekking tot de schietsport weergegeven en uitgesplitst naar afgemelde leden en huidige leden. Dat schieten leuk is, is voor ongeveer drie kwart van de afgemelde leden (71%) een belangrijke aantrekking tot de schietsport geweest. Dit wordt gevolgd door de mentale uitdaging van de sport (60%). Opvallend is dat zowel het mentale aspect als het fysieke aspect belangrijker worden gevonden door huidige leden (respectievelijk 71% en 42%) dan door afgemelde leden (respectievelijk 60% en 30%). Dit lijkt te betekenen dat leden die zich door de fysieke en/of mentale uitdaging van de sport tot sportschieten voelen aangetrokken zich minder snel als lid zullen afmelden.

Figuur 3.2 Belangrijkste factoren voor aantrekking tot schietsport door huidige en voormalige sportschutters in 2018/2019 (in procenten)

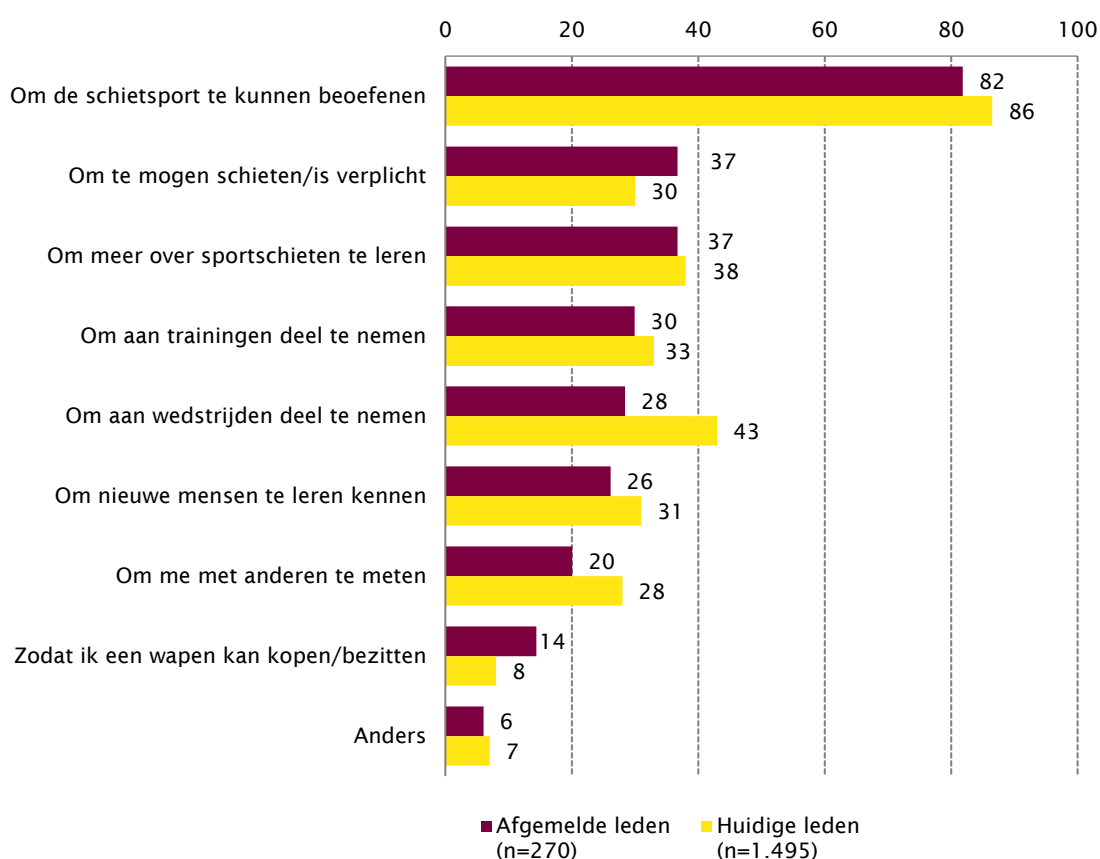

Competitieve element en sociale contacten belangrijke voorwaarden

In figuur 3.3 zijn de belangrijkste redenen voor een lidmaatschap bij een schietsportvereniging weergegeven en uitgesplitst naar huidige leden en afgemelde leden. Het kunnen beoefenen van de schietsport blijkt voor afgemelde leden de belangrijkste reden voor het lidmaatschap van een schietsportvereniging te zijn geweest (82%). Ook voor leden die zich niet hebben afgemeld blijkt dit de belangrijkste reden te zijn. Opvallend is dat het competitieve element en het sociale aspect voor afgemelde leden minder belangrijke redenen zijn geweest om lid te worden dan voor leden die zich niet hebben afgemeld. Zo is de deelname aan wedstrijden voor ongeveer een kwart (28%) en de mogelijkheid om zich met anderen te meten voor ongeveer één op de vijf (20%) afgemelde leden een belangrijke reden geweest om lid te worden. Bij huidige leden heeft dit respectievelijk voor bijna de helft (43%) en een kwart (28%) een rol gespeeld. Het leren kennen van nieuwe mensen is voor ongeveer een kwart

(26%) een belangrijke reden geweest om lid te worden van een schietsportvereniging. Voor huidige leden is dit een derde (31%). Afgemelde leden geven vaker aan lid te zijn geworden om te mogen schieten (37%) en/of om wapens te kunnen kopen/bezitten (14%) dan huidige leden (respectievelijk 30% en 8%). Dit lijkt te betekenen dat leden die zich tot het competitieve element voelen aangetrokken en/of een behoefte hebben aan het opdoen van (nieuwe) sociale contacten zich minder snel als lid zullen afmelden.

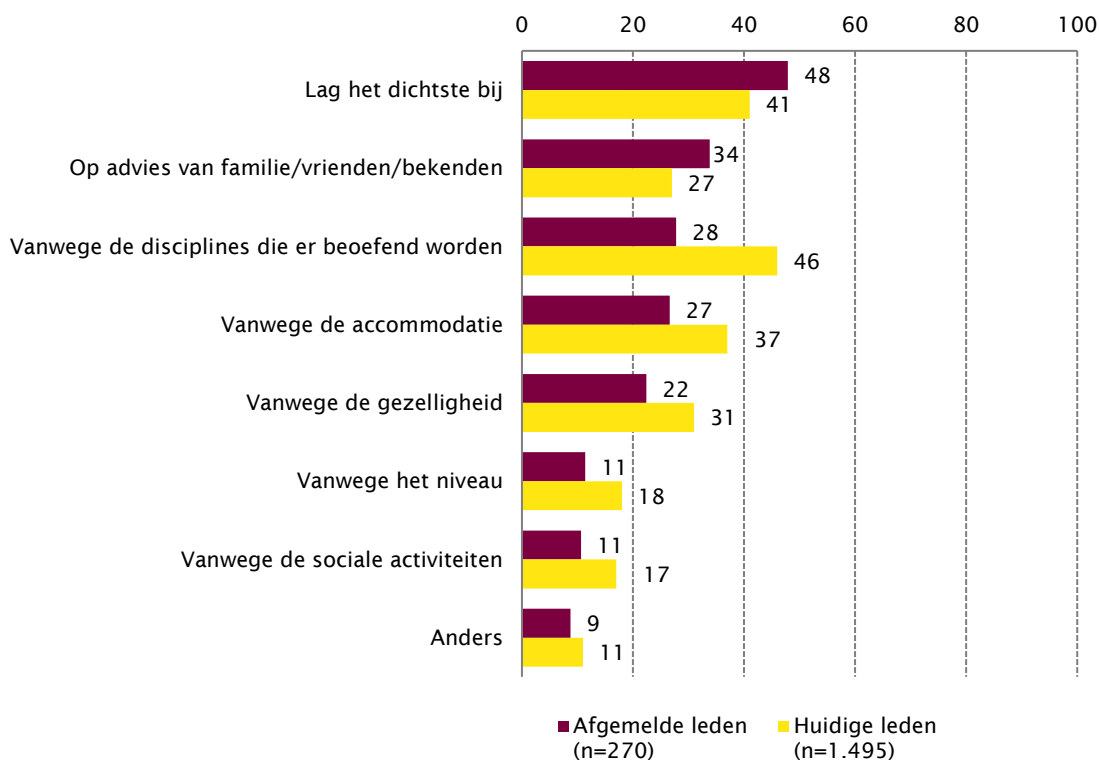
Figuur 3.3 Belangrijkste redenen om lid te worden van een schietvereniging door huidige en voormalige sportschutters in 2018/2019 (in procenten)

Kennis van vereniging belangrijke voorwaarde voor juiste match

In figuur 3.4 zijn de belangrijkste redenen voor een lidmaatschap bij de (huidige) schietsportvereniging (waarvan het lidmaatschap is opgezegd) weergegeven en uitgesplitst naar huidige leden en afgemelde leden. De locatie van de schietsportvereniging is voor ongeveer de helft (48%) van de afgemelde leden een belangrijke reden geweest. Een derde van de afgemelde leden (34%) heeft hiervoor advies van familie/vrienden/bekenden gekregen. Opvallend is dat voor ongeveer de helft van de huidige leden (46%) de disciplines die bij de schietsportvereniging worden aangeboden een belangrijke reden voor de keuze van de schietsportvereniging zijn geweest. Bij afgemelde leden heeft dit bij slechts een kwart (28%) een belangrijke rol gespeeld. Daarnaast blijken huidige leden de accommodatie, de gezelligheid, het niveau en de sociale activiteiten vaker in hun besluit voor de keuze van de schietsportvereniging mee te wegen dan afgemelde leden. Dit lijkt te betekenen dat leden die een schietsportvereniging uitkiezen op basis van de disciplines en het niveau, maar ook op basis van de accommodatie, gezelligheid en sociale activiteiten zich minder snel als lid bij dezelfde schietsportvereniging afmelden dan leden die zich vooraf minder in de vereniging verdiepen.

Figuur 3.4 Belangrijkste redenen om lid te worden van een schietvereniging door huidige en voormalige sportschutters in 2018/2019 (in procenten)

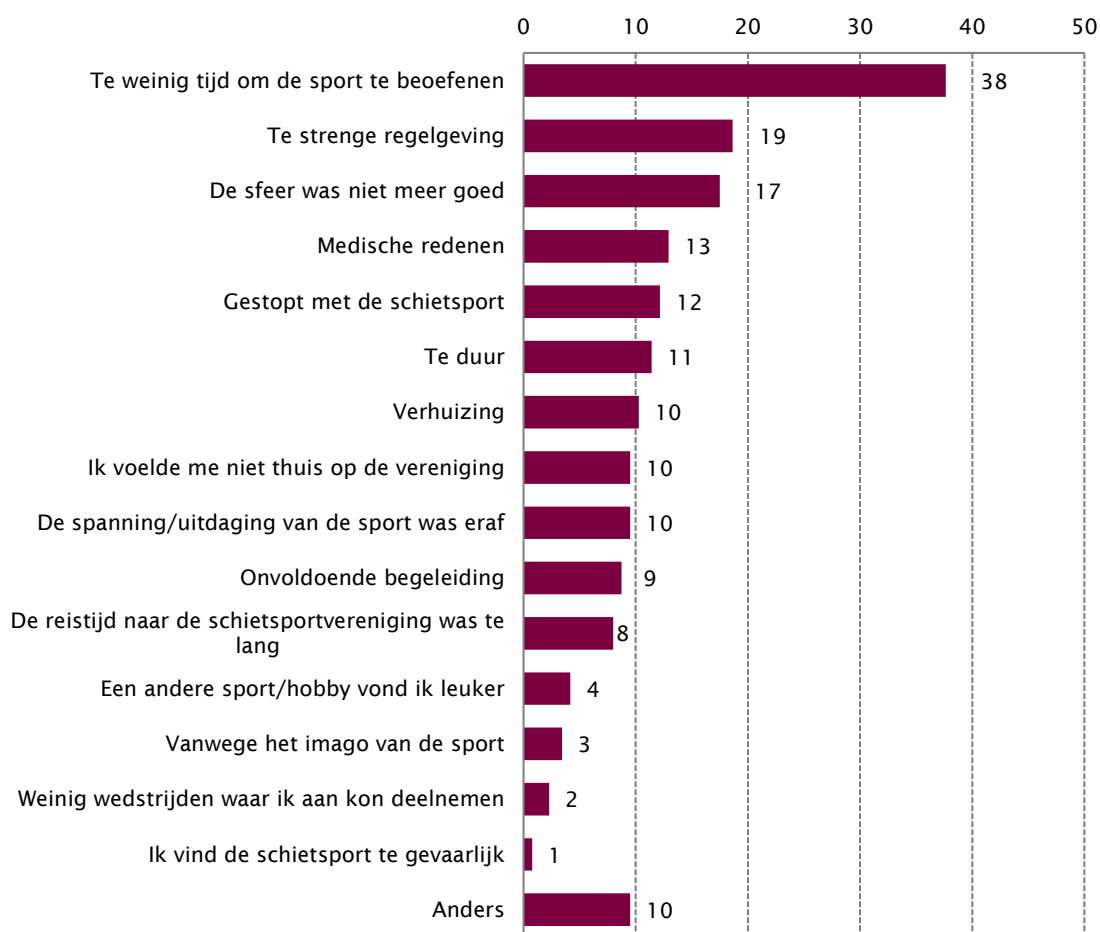

3.2 Motieven voor afmelding

Helpt jongeren stopt vanwege drukke agenda

Te weinig tijd om de sport te beoefenen is voor ongeveer een derde van de afgemelde leden (38%) een belangrijke reden geweest om het lidmaatschap op te zeggen. Met name leden jonger dan 36 jaar (47%) en tussen de 36 en 54 jaar (45%) vinden te weinig tijd voor het sportschieten. Voor leden van 55 jaar of ouder zijn medische redenen het vaakst (26%) de oorzaak voor het opzeggen van het lidmaatschap en speelt tijdgebrek een minder grote rol (24%). Hoewel de drukke agenda van leden niet iets is waar de schietsport iets aan kan doen, geven verschillende leden aan dat de inrichting van de sport hen hierin onvoldoende tegemoetkomt. Met name de beperkte flexibiliteit in de tijden waarop geschoten kan worden staat leden tegen. Zo wordt door voormalige leden aangegeven: “Alleen donderdag was het mogelijk om de schietsport te beoefenen. Er is geen andere dag in de week mogelijk om te gaan” en “Ik werk op onregelmatige tijden waardoor het onmogelijk was voor mij om op de tijden dat de schietbaan open was te gaan”. Daarnaast wordt aangegeven dat het verplichte aantal schietbeurten en wedstrijden per jaar niet altijd haalbaar en/of wenselijk is. Zo wordt gezegd: “De schietsport is de enige sport in Nederland waar meedoen aan competities en wedstrijden wettelijk is voorgeschreven. Ze mogen wel wat meer mee met de tijd” en “Iedere sportschutter wordt verplicht tot deelname aan minimaal vijf wedstrijden per jaar. Dit voegt niets toe aan het veilig c.q. veiliger maken van de schietsport”. Ook geven verschillende militairen aan vanwege regelmatig verblijf in het buitenland het aantal verplichte schietbeurten niet te kunnen halen. “Er moet in de regelgeving meer rekening gehouden worden met actieve militairen en hun uitzendingen”.

Figuur 3.5 Belangrijkste redenen om het lidmaatschap op te zeggen door voormalige sportschutters in 2018 (in procenten, n=270)

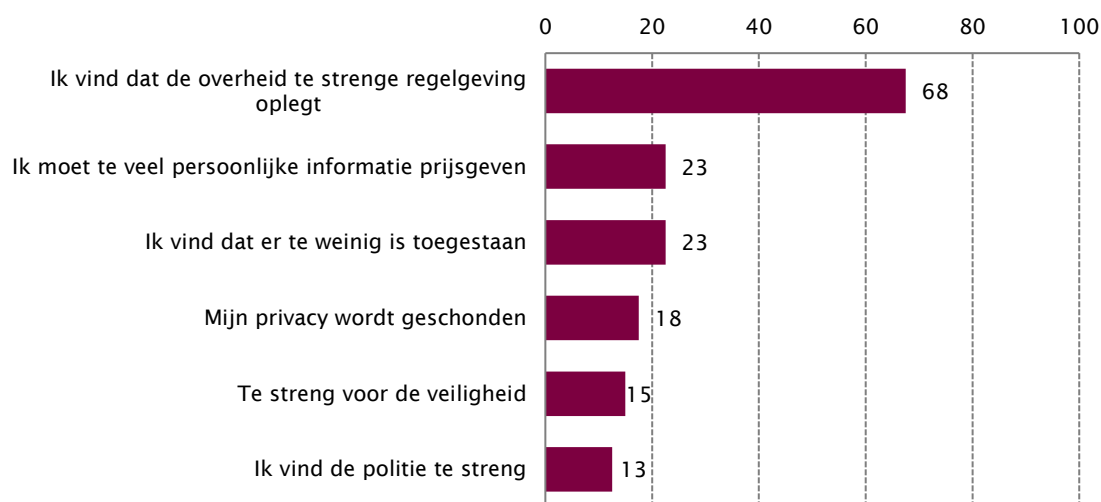

Huidige regelgeving te omslachtig voor ervaren en frequente sportschutters

Ongeveer één op de vijf afgemelde leden (19%) vond de strenge regelgeving reden voor het opzeggen van het lidmaatschap. Opvallend is dat naarmate men langer lid is van een schietsportvereniging de regelgeving vaker te streng wordt bevonden. Een kwart van de leden die het lidmaatschap heeft opgezegd en langer dan drie jaar lid is geweest bij een schietsportvereniging geeft aan dat de te strenge regelgeving reden voor het opzeggen van het lidmaatschap is geweest (12% voor leden die minder dan drie jaar lid zijn geweest van een schietsportvereniging). Daarnaast vinden frequente sportschutters (21% bij leden die in de afgelopen twaalf maanden vaker dan 10 keer hebben geschoten) de regelgeving vaker bezwaarlijk dan sportschutters die af en toe schieten (13% bij leden die in de afgelopen twaalf maanden 1-10 keer hebben geschoten). Kijkend naar wat leden in de regelgeving tegenstaat wordt met name de strenge regelgeving door de overheid (68%, figuur 3.6) bezwaarlijk gevonden. Zo wordt gezegd: “Uiteraard ben ik van mening dat niet zomaar iedereen een wapen moet kunnen kopen. Ik vind het prima dat men verplicht aan wedstrijden moet deelnemen bovenop de verplichte schietbeurten. Hiermee houd je de ‘cowboys’ buiten de deur. Maar toch vind ik het huidige systeem te omslachtig” en “De moeite, tijd en privacyschendingen die nu aan wapenbezit vooraf gaan zijn me het niet waard. Het wordt de sportschutter onevenredig moeilijk gemaakt door alle regels en verplichtingen”. Daarnaast staat de rol van politie en justitie verschillende leden tegen. “Politie en justitie voeren een heksenjacht uit op sportschutters. Ze zijn continu op zoek om een burger z’n wapenverlof te kunnen ontnemen” en “De politie kwam controleren en vond dat de kluis waar de wapens in zaten te los stond, en dat mijn

man niet met wapens om kon gaan. Mijn man heeft een gouden speld voor 25 jaar lidmaatschap en heeft in militaire dienst met elk soort wapen geschoten. Een belachelijk optreden van de politie”. Tot slot wordt aangegeven dat sportschutters klanten van de politie zijn en geen verdachten: “Mijn geestelijke vermogens werden op zeer autoritaire wijze gewogen door een agent. Zo wens ik als 'klant' niet behandeld te worden” en “Ik voelde me door de politie meer verdachte dan sporter. Sportschutters zijn ook sporters. Geen schietgrage Rambo's. Ook geen potentiële terroristen of iets dergelijks. Die halen hun wapens wel in het illegale circuit”.

Figuur 3.6 Activiteiten die door voormalige sportschutters als te streng zijn ervaren, in 2018 (in procenten, n=40)

Vervelende sfeer op de vereniging

17 procent van de afgemelde sportschutters vond de sfeer op de vereniging reden voor het opzeggen van het lidmaatschap (zie figuur 3.5). Opvallend is dat met name sportschutters jonger dan 35 jaar (23%) in tegenstelling tot andere leeftijdsgroepen aangeven te weinig begeleiding te ontvangen en/of zich niet thuis te voelen op de vereniging (17%). Jongeren geven aan dat de gemiddelde leeftijd op de schietvereniging hoog ligt: “Ik heb de sport nooit saai gevonden maar miste wel leeftijdsgenoten omdat mijn vereniging alleen maar beoefenaars had die allemaal minimaal 20 jaar ouder waren”. Ook is het voor nieuwe leden soms lastig om opgenomen te worden binnen de vereniging: “Het was een grote club met leden die al lang lid waren. Ik voelde me niet op mijn gemak. Voelde mij een beetje aan mijn lot overgelaten als nietswetend nieuw lid” en “Vaak wordt bij een schietvereniging door één of twee personen de dienst uitgemaakt waardoor je als buitenstaander heel moeilijk in de vereniging wordt opgenomen”. Tot slot wordt aangegeven dat leden zich niet altijd thuisvoelen op de vereniging: “Ik ben lid geweest van een vereniging met een vaste groep mensen waarin ik het lastig vond om aansluiting te vinden. Ik ben zelf begin 30 en de groep mensen daar was echt een stuk ouder en in een andere levensfase. Verder ook een hoog cowboygehalte onder de mensen die kicken op wapenbezit. *Not my cup of tea*” en “Ik heb ervaren dat er veel (bestuurs)leden zijn met extreme denkbeelden. Ook leden wier intenties niets met sport te maken hebben maar veel meer met 'training voor calamiteiten' en bescherming van het individu. Voor als de 'vijand ons land binnenvalt'. Dat geeft een grimmige en onwenselijke sfeer”.

Kwart nieuwe leden ervaart (te) weinig begeleiding

Ongeveer een kwart van de leden die minder dan een jaar lid is geweest van de schietsportvereniging (24%) geeft aan dat onvoldoende begeleiding op de schietsportvereniging reden is geweest voor het opzeggen van het lidmaatschap. Naarmate sportschutters langer lid zijn van de schietvereniging blijkt minder vaak onvoldoende begeleiding bezwaarlijk te worden gevonden. Dit lijkt te betekenen dat nieuwe leden nog niet zo goed hun weg vinden op de vereniging, met name als het gaat om de omgang met wapens en training. Zo wordt aangegeven: “De omgang met wapens ging allemaal wat (te) makkelijk. Begeleiding na het eerste half jaar vond ik wel gewenst. Persoonlijke training stopte zelfs na 8 keer schieten”. Een kwart van de jongeren jonger dan 36 jaar geeft aan dat onvoldoende begeleiding op de schietsportvereniging reden was voor het opzeggen van het lidmaatschap. In tegenstelling tot 7 procent van de voormalige leden tussen de 36 en 54 jaar en 1 procent van de leden van 55 jaar of ouder. Dit verschil lijkt samen te hangen met ervaring, doordat jongeren veelal minder lang lid zijn van de vereniging.

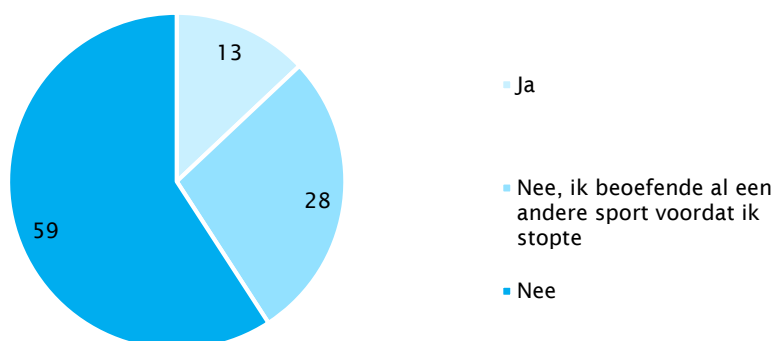
Kosten lidmaatschap schietsportvereniging meest bezwaarlijk

Voor een kwart van de leden met een beneden modaal inkomen (24%) en modaal inkomen (24%) zijn de kosten verbonden van de schietsport reden geweest om het lidmaatschap op te zeggen. Naarmate de leeftijd van de leden stijgt, worden de kosten verbonden aan de beoefening van de schietsport minder vaak te hoog gevonden. Kijkend naar welke kosten afgemelde leden te duur vinden, blijken alle kosten tezamen (57%, niet in figuur) maar in het bijzonder de contributie van de schietsportvereniging (57%) het meest bezwaarlijk te worden gevonden.

Nauwelijks nieuwe sport in plaats van sportschieten

Slechts enkele voormalige leden (4%) zeggen dat een andere sport en/of hobby reden was voor het opzeggen van het lidmaatschap. 13 procent van de afgemelde leden is een andere sport gaan beoefenen na beëindiging van het lidmaatschap bij de schietsportvereniging (zie figuur 3.7). Het merendeel zegt dit niet te hebben gedaan (59%) of al een andere sport te hebben beoefend (28%). Dit lijkt te betekenen dat een andere sport/hobby voor weinig leden in plaats van het sportschieten is gekomen. Dit biedt kansen om de voormalige leden opnieuw aan het sportschieten te binden.

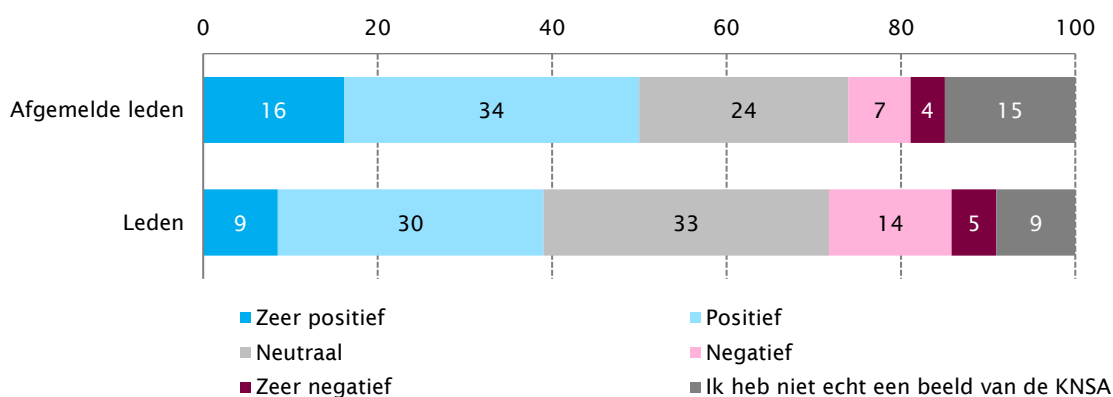
Figuur 3.7 Beoefening andere sport in plaats van schietsport door voormalige sportschutters in 2018 (in procenten, n=270)

Eén op tien afgemelde leden ontevreden over KNSA

De helft van de afgemelde leden van schietsportverenigingen (50%) heeft een (zeer) positief beeld van de KNSA (50%, figuur 3.8). 11 procent van de afgemelde leden zegt een (zeer) negatief beeld van de KNSA te hebben. Opvallend is dat de afgemelde leden positiever zijn over de schietsportbond dan de huidige leden. Daarnaast blijkt dat naarmate sportschutters langer lid zijn van een schietsportvereniging zij minder positief zijn over de KNSA. 40 procent van de leden die tien jaar of langer lid is geweest van de schietsportvereniging heeft een (zeer) positief beeld van de KNSA, tegenover 60 procent van de leden die één of twee jaar lid is geweest van de schietsportvereniging. Een positief beeld van de KNSA is belangrijk omdat afgemelde leden met een (zeer) positief beeld van de KNSA vaker aangeven opnieuw lid te willen worden van de schietsportvereniging dan afgemelde leden met een negatief beeld van de KNSA.

Figuur 3.8 Beeld van de KNSA door huidige (n=1.495) en voormalige (n=270) sportschutters in 2018/2019 (in procenten)

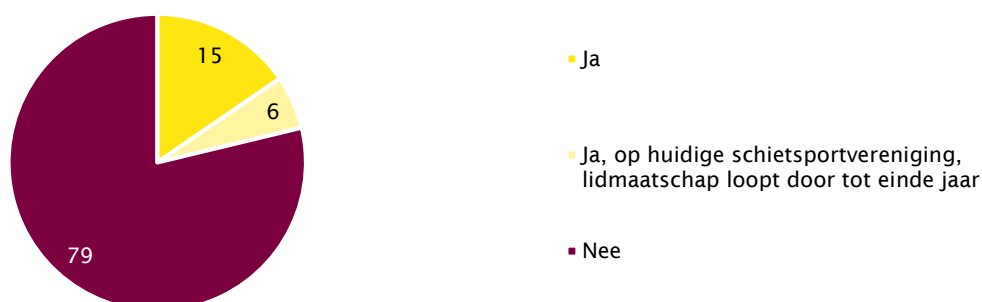

3.3 Huidige schietsportbeoefening en nieuw lidmaatschap

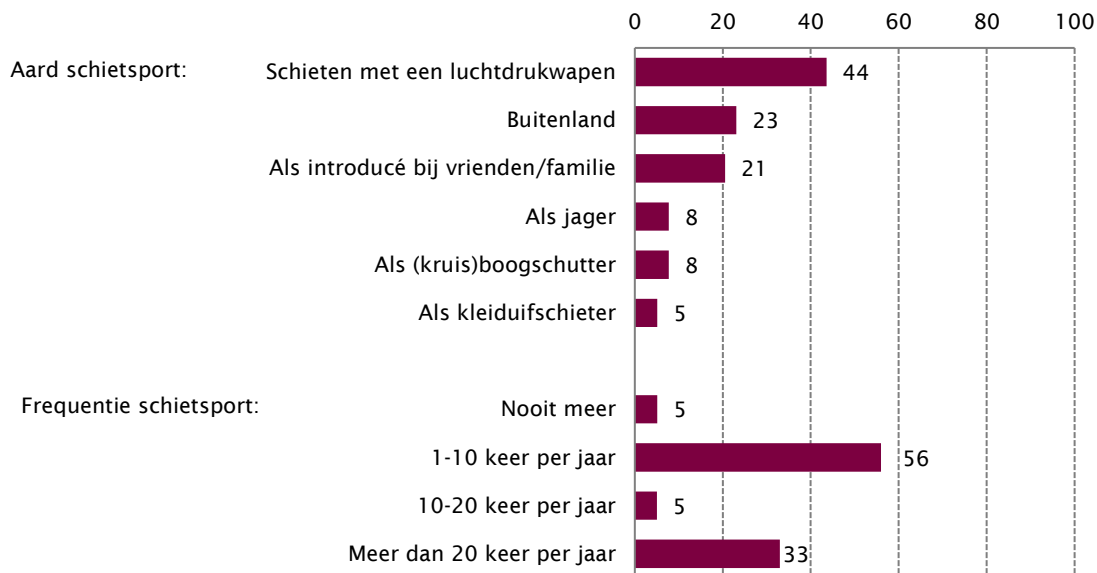
Eén op vijf afgemelde leden doet nog aan sportschieten

Ongeveer één op de vijf afgemelde leden bij een schietsportvereniging (21%) geeft aan nog weleens aan sportschieten te doen (zie figuur 3.9). Ongeveer de helft hiervan geeft aan nog weleens met een luchtdrukwapen te schieten (44%, zie figuur 3.10). Ongeveer een vijfde schiet in het buitenland (23%) of als introduc e bij familie/vrienden (21%). Meestal gebeurt dit op incidentele basis (56% 1-10 keer per jaar). Een derde van de afgemelde leden die nog weleens aan sportschieten doet (33%) doet dit vaker dan twintig keer per jaar.

Figuur 3.9 Doet u nog weleens aan sportschieten? Door voormalige sportschutters in 2018 (in procenten, n=270)

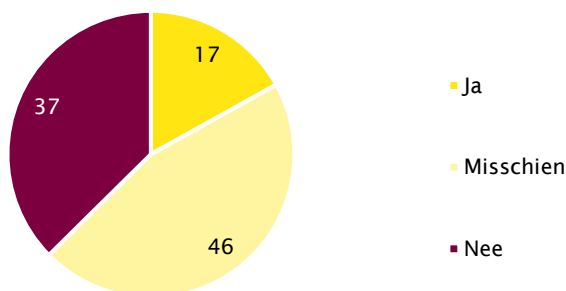
Figuur 3.10 Aard en frequentie schietsportbeoefening afgelopen jaar door voormalige sportschutters die nog aan sportschieten doen in 2018 (in procenten, n=55)

Twee derde afgemelde leden mogelijk opnieuw lid bij aanpassingen

Ongeveer twee derde van de afgemelde leden (63%) geeft aan te overwegen opnieuw lid te worden van een schietsportvereniging wanneer hun reden voor het stoppen met het lidmaatschap zou wegvallen (zie figuur 3.11). 17 procent zegt een nieuw lidmaatschap zeker te zullen overwegen, 46 procent zegt dit misschien te doen. Met name leden die minder dan  en jaar lid zijn geweest van een schietsportvereniging geven aan een nieuw lidmaatschap te zullen overwegen. Naarmate een sportschutter langer lid is geweest van de schietsportvereniging lijkt de keuze voor afmelding definitiever te zijn. 83 procent van de leden die korter dan  en jaar lid is geweest zou opnieuw lid willen worden, tegenover 32 procent van de leden dat tien jaar of langer lid is geweest van de schietsportvereniging.

Figuur 3.11 Aantal voormalige sportschutters dat overweegt opnieuw lid te worden als de redenen waarom ze zijn gestopt zouden wegvallen in 2018 (in procenten, n=270)

Sfeer, afstand, kosten, begeleiding en regelgeving

Opvallend is dat de voormalige leden van schietsportverenigingen niet uitgesproken zijn over welke veranderingen noodzakelijk zijn voor een nieuw lidmaatschap bij een schietsportvereniging. Ongeveer een kwart geeft aan dat er niet specifiek iets hoeft te veranderen. Zo zegt een voormalig lid: “Motivatie om te stoppen was tijdgebrek. De vereniging was top” en “Na 30 jaar ben ik er gewoon klaar mee”. Met name leden die langer dan tien jaar lid zijn geweest van de schietsportvereniging (32%) geven aan dat er niet iets hoeft te veranderen. Kijkend naar de mogelijke veranderingen die leden wel aangeven, blijken een gezelligere schietsportvereniging (15%), minder afstand tot de schietsportvereniging (14%), een goedkoper lidmaatschap (13%) en een goedkopere sport in het algemeen (12%), betere trainingen/begeleiding (13%), andere competitievormen (12%) en minder strenge veiligheidsvoorschriften (11%) voor ongeveer één op de tien afgemelde leden redenen te zijn voor een nieuw lidmaatschap (figuur 3.12). Een gezelligere schietsportvereniging (36%) en betere trainingen/begeleiding (31%) blijken met name voor leden die minder dan één jaar lid zijn geweest van de schietsportvereniging redenen voor een nieuw lidmaatschap te zijn. Een goedkopere sport en een goedkoper lidmaatschap speelt met name voor leden met een beneden modaal of modaal inkomen en in mindere mate voor leden met een bovenmodaal inkomen.

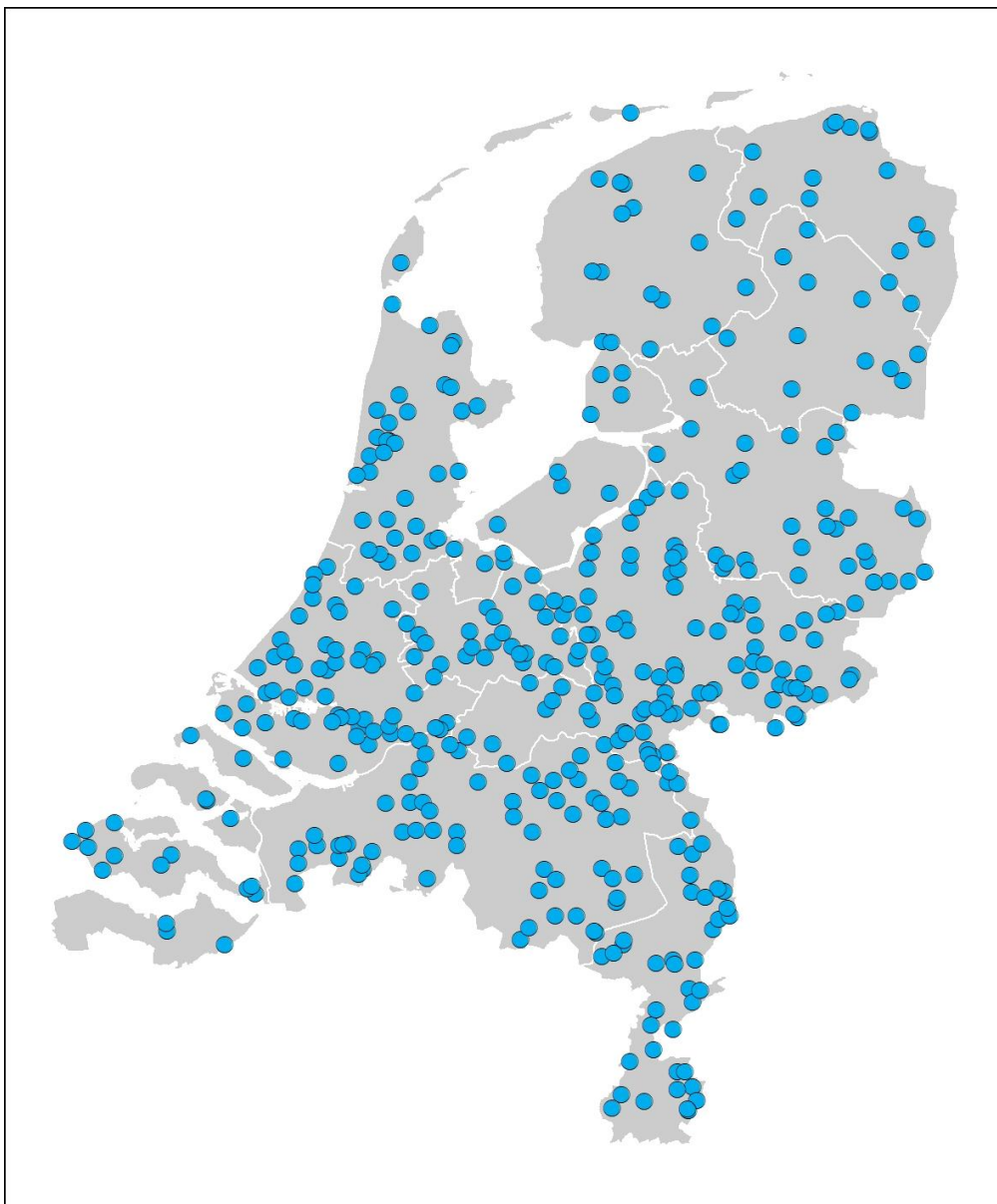
Figuur 3.12 Veranderingen noodzakelijk voor nieuw lidmaatschap door voormalige sportschutters in 2018 (in procenten, n=270)

4. Schietsportaccommodaties in Nederland

In paragraaf 2.2. is beschreven dat het aanbod bij en de locatie van de schietsportvereniging de belangrijkste overwegingen zijn in de keuze voor de desbetreffende schietsportvereniging. Daarnaast blijkt dat sportschutters die een schietsportvereniging uitkiezen op basis van de locatie van en de disciplines bij de vereniging zich minder snel als lid lijken af te melden. Om te bezien waar sportschutters in Nederland terecht kunnen voor het beoefenen van de schietsport, zijn in kaart 4.1 de schietsportaccommodaties in Nederland weergegeven. Op basis van gegevens van 657 schietsportverenigingen in Nederland zijn met name de provincies Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Noord-Brabant en Limburg sterk vertegenwoordigd. In de noordelijke provincies en Zeeland bevinden zich minder schietsportaccommodaties.

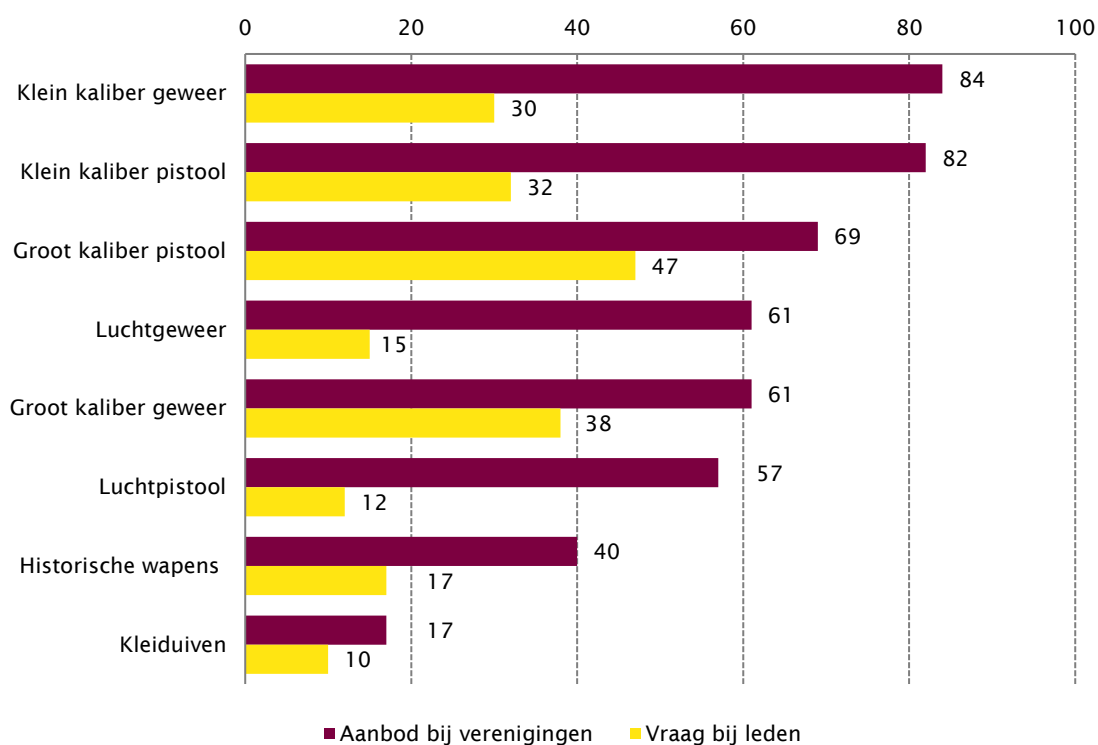
Kaart 4.1 Schietsportverenigingen in Nederland per 2019 (n=657)

Bron: KNSA, 2019b. Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kijkend naar de disciplines die bij de schietsportverenigingen kunnen worden beoefend, blijken de meeste verenigingen de wapengroepen klein kaliber geweer (84%) en klein kaliber pistool (82%) aan te bieden (figuur 4.1). Wanneer het aanbod wordt vergeleken met de wapengroepen die sportschutters het leukst vinden/het liefst zouden willen beoefenen, blijken de populairste wapengroepen bij schutters (groot kaliber pistool en groot kaliber geweer), niet het vaakst te worden aangeboden door verenigingen. Dit verschil zou de ervaren mismatch tussen vraag en aanbod voor een aantal leden kunnen verklaren.

Figuur 4.1 Aangeboden wapengroepen bij verenigingen (in % van verenigingen, n=481) en populairste wapengroepen bij sportschutters (in procenten, n=1.495)

Bron: KNSA, 2019b. Bewerking: Mulier Instituut.

Noot: het aanbod bij schietsportverenigingen is van 481 schietsportverenigingen in kaart gebracht. Dit is 73 procent van de schietsportverenigingen in Nederland.

5. Conclusie en aanbevelingen

In dit afsluitende hoofdstuk volgen enkele conclusies en aanbevelingen op basis van de bevindingen ten aanzien van de tevredenheid van de sportschutters in Nederland en motieven voor afmelding van voormalige sportschutters.

Tevredenheid sportschutters

Ondanks het hoge aantal jaarlijkse afmeldingen bij schietsportverenigingen, heeft een overgrote meerderheid van de sportschutters de intentie om komend jaar lid te blijven van de schietsportvereniging waar hij/zij op dit moment lid van is. Slechts 1 procent van de sportschutters is van plan om komend jaar het lidmaatschap op te zeggen. 3 procent twijfelt nog. De belangrijkste redenen om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen is dat de sfeer op de schietsportvereniging niet meer goed is en dat de sport te duur is. Met name de contributie van de schietsportvereniging wordt bezwaarlijk gevonden. Sportschutters die van plan zijn om komend jaar lid te blijven geven aan dat een beter imago van de sport en een verlaging van de kosten verbonden aan de schietsport het plezier in sportschieten zou vergroten. Voor veel sportschutters zijn het volgen van en deelnemen aan trainingen en wedstrijden een belangrijk aspect van hun plezier in sportschieten. Een derde van de sportschutters die niet aan trainingen deelneemt ervaart een gebrek aan trainingen in de gewenste discipline. Bij jonge sportschutters (< 35 jaar) is dit bijna de helft. Kortere reistijden en diversere competities kunnen de wedstrijddeelname voor ongeveer 15 procent van de sportschutters die in de afgelopen twaalf maanden niet aan wedstrijden heeft deelgenomen vergroten. Een grote meerderheid van de sportschutters is trots op het feit dat hij/zij een sportschutter is, zou andere personen aanbevelen om aan schietsport te doen en om lid te worden van de schietsportvereniging waar hij/zij op dat moment lid van is. Tegelijkertijd blijkt 16 procent van de sportschutters vaak negatieve reacties van buitenstaanders te krijgen wanneer wordt verteld dat hij/zij aan schietsport doet. Tot slot zien veel sportschutters een grotere rol voor de KNSA weggelegd. De meerderheid van de sportschutters is van mening dat de KNSA meer als belangenbehartiger van de sport moet optreden dan op dit moment gebeurt. De informatie- en kennisverlening over regelgeving en veiligheid lijkt door de KNSA goed te verlopen. Bijna alle sportschutters geven aan (zeer) goed op de hoogte te zijn van de wet- en regelgeving omtrent de schietsport.

Motieven voor afmelding voormalige sportschutters

Voor ongeveer een derde van de afgemelde leden blijkt te weinig tijd om de schietsport te beoefenen een belangrijke reden te zijn geweest voor het opzeggen van het lidmaatschap. Met name leden tot 54 jaar vinden te weinig tijd voor het sportschieten. Voor leden van 55 jaar of ouder zijn medische redenen het vaakst de oorzaak voor het opzeggen van het lidmaatschap en speelt tijdgebrek een minder grote rol. Ongeveer één op de vijf afgemelde leden vond de strenge regelgeving en/of de sfeer op de vereniging doorslaggevend voor het opzeggen van hun lidmaatschap. Ongeveer een kwart van de leden dat minder dan een jaar lid is geweest van de schietsportvereniging geeft aan dat onvoldoende begeleiding op de schietsportvereniging reden is geweest voor het opzeggen van het lidmaatschap. Weinig afgemelde leden zeggen een andere sport te zijn gaan beoefenen na beëindiging van het lidmaatschap bij de schietsportvereniging. Ongeveer een vijfde van de afgemelde leden geeft aan nog weleens aan sportschieten te doen. Ongeveer twee derde van de afgemelde leden overweegt opnieuw lid te worden wanneer de redenen waarom ze met het lidmaatschap zijn gestopt zouden wegvallen. De belangrijkste benodigde veranderingen hiervoor zijn een gezelligere schietsportvereniging, minder afstand tot de schietsportvereniging, een goedkoper lidmaatschap en de sport goedkoper in het algemeen, betere trainingen/begeleiding, andere competitievormen en minder strenge

veiligheidsvoorschriften. Een gezelligere schietsportvereniging en betere trainingen/begeleiding blijken met name voor leden die minder dan één jaar lid zijn geweest van de schietsportvereniging reden voor een nieuw lidmaatschap te zijn. Een goedkopere sport en een goedkoper lidmaatschap speelt met name voor leden met een beneden modaal of modaal inkomen.

Aanbevelingen voor een verdere ontwikkeling van de schietsport in Nederland

Aan de hand van de bevindingen in dit onderzoek kunnen voor het beleid met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de service- en dienstverlening van de KNSA enkele aanbevelingen worden gedaan.

Betere afstemming sportaanbod op behoefte sportschutter

Het stimuleren van zowel de schietsportfrequentie van schutters, als hun deelname aan schietsportwedstrijden en schietsporttrainingen, kan bijdragen aan het reduceren van het aantal uitstromende sportschutters. Gebleken is dat sportschutters die op frequente basis bij de schietsportvereniging schieten en deelnemen aan wedstrijden en/of trainingen in mindere mate de intentie hebben om het lidmaatschap van hun schietsportvereniging op te zeggen. Door een betere afstemming van het sportaanbod op de behoefte van de sportschutter kunnen sportschutters verleid worden vaker de schietsport te beoefenen. Hierbij is het ten eerste, vanwege de grote diversiteit aan schietsportdisciplines, belangrijk dat sportschutters op de vereniging terecht kunnen, trainingen kunnen volgen en dat er voldoende mogelijkheid is om aan wedstrijden deel te nemen in de gewenste disciplines. Daarnaast is het voor het behoud van sportschutters bij de schietsportvereniging belangrijk dat meer aandacht wordt besteed aan flexibel sportaanbod. Gebleken is dat drukte de belangrijkste reden voor het opzeggen van het lidmaatschap is. Hoewel de drukke agenda van leden niet iets is waar de schietsport wat aan kan doen, kan de inrichting van de sport hen hierin wel tegemoetkomen. Uit onderzoek van Hoeijmakers en Romijn (2018) naar de populariteit van nieuwe sporten is gebleken dat sporten met weinig verplichtingen en veel mogelijkheden tot flexibele beoefening de jonge generatie aanspreken. Om als schietsport deze leden te behouden en/of aan te trekken is het wenselijk dat verenigingen kritisch kijken naar de mogelijkheden om de sport flexibeler te beoefenen dan op dit moment het geval is. Gedacht kan worden aan verruiming van de tijden waarop geschoten kan worden en een vermindering van de verplichtingen die aan sportschutters worden gesteld.

Meer aandacht voor sfeer en begeleiding op de vereniging

Gebleken is dat wanneer sportschutters één of twee jaar lid zijn van een schietsportvereniging, dit het meest kritieke punt voor voortzetting van het lidmaatschap is. Hierbij spelen een onprettige sfeer en onvoldoende begeleiding op de vereniging voor veel beginnende sportschutters een doorslaggevende rol. Voor het behoud van deze sportschutters bij de schietsportvereniging is het belangrijk dat verenigingen bewust worden gemaakt van het belang om meer aandacht te besteden aan het verbeteren van de sfeer en begeleiding van beginnende sportschutters binnen de vereniging. Dit kan door het herkennen en eventueel doorbreken van een gesloten cultuur binnen de vereniging. In een poging om deze cultuur te doorbreken kunnen verenigingen meer sociale activiteiten organiseren voor leden, met het doel dat er meer interactie tussen leden plaats gaat vinden. Daarnaast is het van belang dat nieuwe leden zich welkom voelen op de vereniging. Gedacht kan worden aan een buddysysteem waarbij ervaren leden nieuwe leden op sleeptouw nemen binnen de vereniging, een welkomstpakket met alle noodzakelijke informatie voor nieuwe leden en het organiseren van welkomstavonden waarbij nieuwe leden officieel welkom worden geheten en wegwijs worden gemaakt binnen de vereniging.

Flexibele contributieschalen en/of verborgen afdrachten

Een belangrijke reden om het lidmaatschap (te overwegen) op te zeggen is dat de sport te duur is. Met name de contributie van de schietsportvereniging wordt door sportschutters bezwaarlijk gevonden. Aangezien met name jonge sportschutters (< 35 jaar) de contributie bezwaarlijk vinden, kan door verenigingen gekozen worden voor het invoeren van flexibele contributieschalen, waarbij bijvoorbeeld jongeren tot 25 jaar tegen een gereduceerd tarief lid kunnen worden. Tot slot kan gekozen worden voor een strategie met verborgen afdrachten. Door het verlagen van de contributie en tegelijkertijd inkomsten uit andere activiteiten (zoals inschrijfgelden toernooien/trainingen, barprijzen, etc.) te verhogen, is de hoogte van de contributie minder merkbaar voor leden. Daarnaast worden op deze manier kosten gekoppeld aan activiteiten waardoor de weerstand van sportschutters voor de hoogte van de contributie wellicht af kan nemen.

Aandacht voor beeldvorming van de sport

De schietsport in Nederland lijkt met een negatief imago te kampen. Sportschutters geven aan negatieve reacties van buitenstaanders te krijgen wanneer over hun deelname aan de schietsport wordt verteld en dat een beter imago van de sport voor ongeveer de helft van de sportschutters het plezier in sportschieten zou vergroten. Om te bezien hoe het daadwerkelijk gesteld staat met het imago van de sport is vervolgonderzoek naar het imago van sportschieten wenselijk (zie [Hover & de Jong \(2011\)](#) voor voorbeelden naar imago-onderzoek van sporten). Op basis van deze bevindingen zouden door de KNSA communicatiecampagnes kunnen worden gestart, waarin de focus ligt op positieve aspecten van de sport. Hoewel een negatief imago de groei van een sport niet in de weg hoeft te zitten (zoals bijvoorbeeld bij full-contact vechtsport (Elling et al., 2017) het geval is), is het besteden van aandacht aan het imago van en beeldvorming over de schietsport belangrijk omdat veel sportschutters door het negatieve imago geraakt lijken te worden in hun plezier in de sport.

Inzet KNSA vergroten en/of zichtbaarder maken

Hoewel de meeste sportschutters een positief beeld van de KNSA hebben, zien veel sportschutters een grotere rol voor de schietsportbond weggelegd. Sportschutters lijken van de KNSA te verwachten dat ze meer doet in het verbeteren van het imago van en beeldvorming over de sport en zich inzet voor een optimale regelgeving met betrekking tot de schietsport. Veel sportschutters zijn van mening dat de veiligheidsvoorschriften niet in verhouding staan tot de gevaren van de schietsport. Ongeveer één op de vijf afgemelde leden vond de strenge regelgeving zelfs reden voor het opzeggen van het lidmaatschap. Daarnaast wordt het contact met de politie door veel sportschutters als onprettig ervaren. Hierop lijkt de sportschutter inzet van de KNSA te verwachten. Naast het vergroten van de rol van de KNSA als belangenbehartiger van de sport, kan het wenselijk zijn om als schietsportbond aandacht te besteden aan nieuwe manieren van communicatie met de achterban. Met name jonge sportschutters (< 35 jaar) lijken minder goed te worden bereikt en geïnformeerd door de KNSA. Deze groep blijkt ook het meest ontevreden over de KNSA te zijn. Een gebrek aan kennis over wat de KNSA doet op het gebied van service- en dienstverlening en belangenbehartiger van de sport kan hieraan ten grondslag liggen.

Referenties

Elling, A., Schootemeijer, S. & Dool, R. van den (2017). *Cijfers over vechtsport: een inventariserende studie naar beoefening, aanbod, evenementen en veiligheid van full-contact vechtsporten in Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.

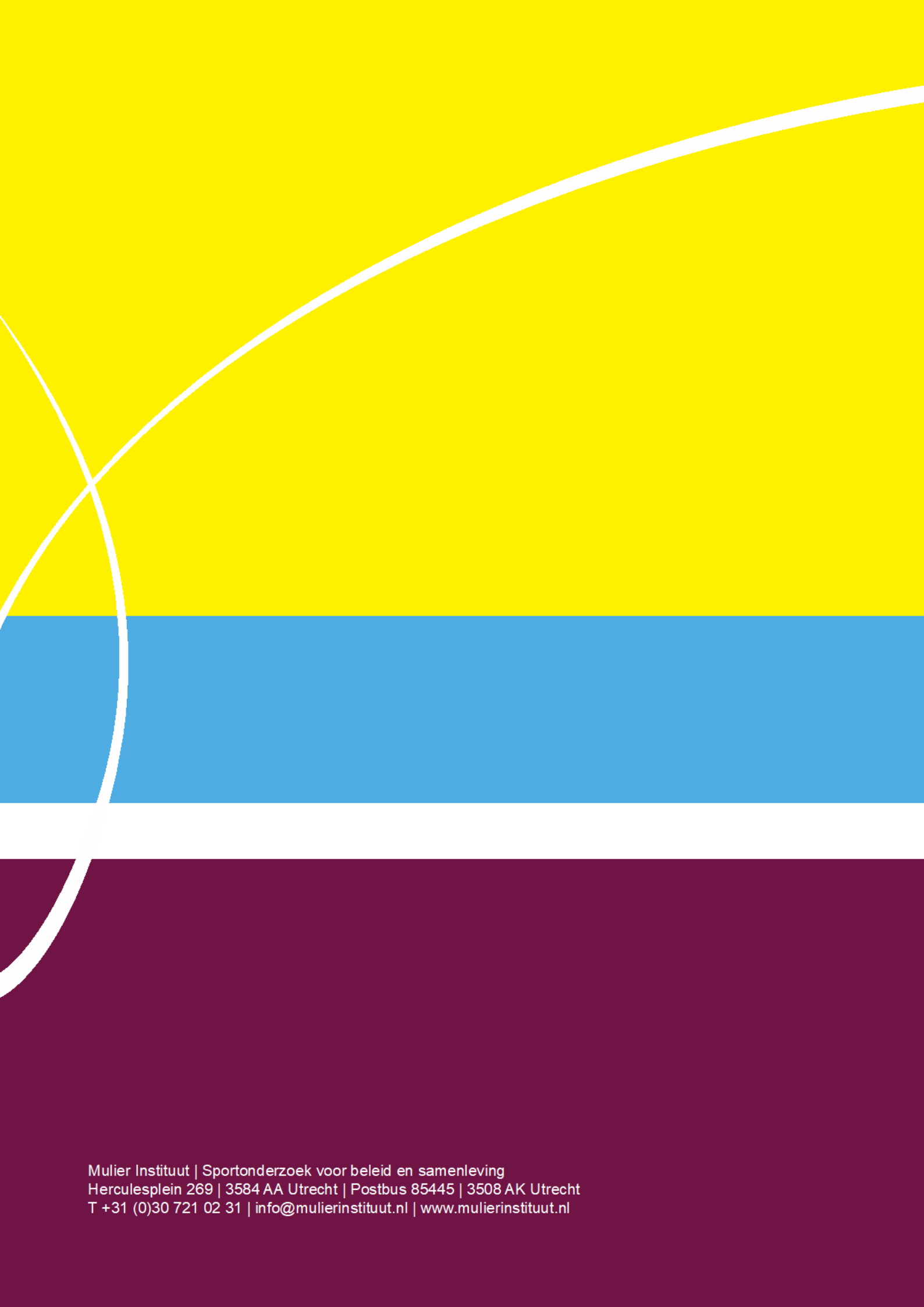
Hoeijmakers, R. & Romijn, D. (2018). *Onze sport is booming. Een casestudie naar de opkomst van padel, beachvolleybal en boulderen*. Utrecht: Mulier Instituut.

Hover, P. & Jong, M. de (2011). *Van evenbeeld tot tegenpool: over de imago's van vijftien sporttakken volgens de Nederlandse bevolking*. Utrecht: Mulier Instituut.

KNSA (z.j.). *Richtpunt 2020. Meerjarenbeleidsplan 2017-2020*. Leusden: Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie.

KNSA (2019a). *Sportschieten*. Geraadpleegd op 14 februari 2019 via <https://www.knsa.nl/sportschieten/sportschieten/inleiding/>.

KNSA (2019b). *Zoek een vereniging*. Geraadpleegd op 21 maart 2019 via <https://www.knsa.nl/zoek-een-vereniging/>.

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 31 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl